

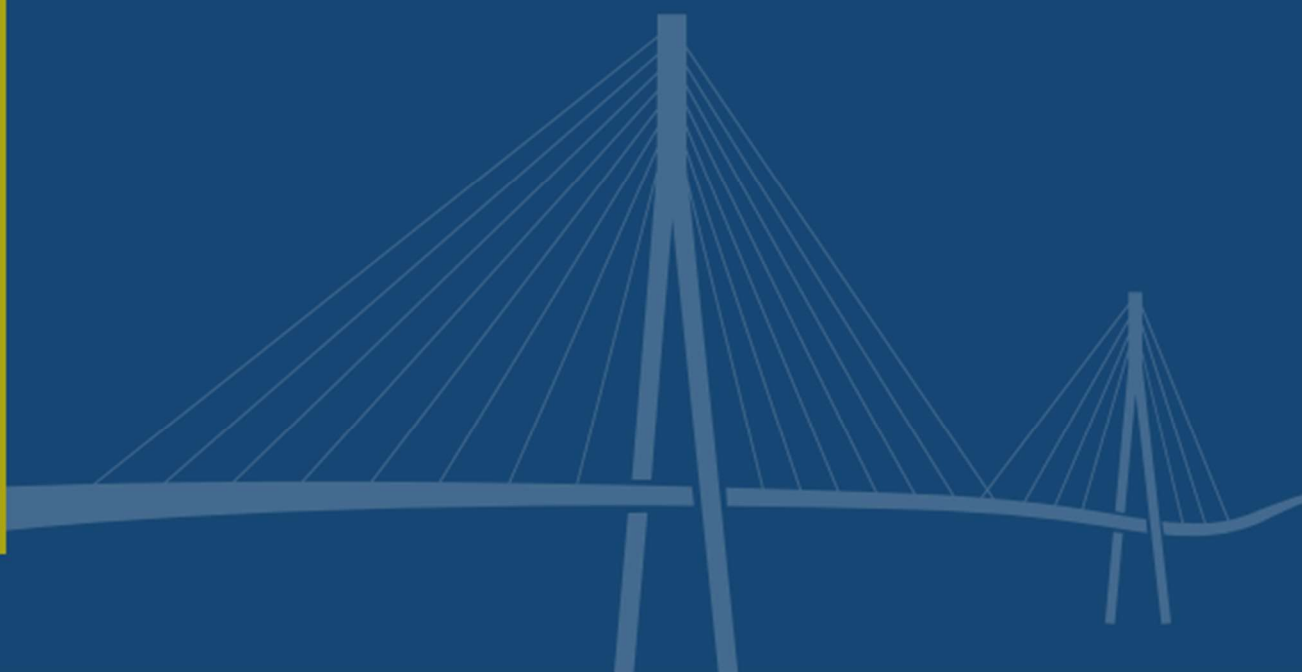

Inderøy kommune
Best - i lag

2027 - 2030

Strateginotat

Innholdsfortegnelse

1	Innledning	4
2	Overordnede mål og strategier	4
2.1	<i>Innovasjon og gevinstrealisering</i>	4
2.2	<i>Rekruttere og beholde</i>	5
2.3	<i>Helsefremmende organisasjon</i>	6
2.4	<i>Bolyst</i>	6
2.5	<i>Innbyggerinvolvering</i>	7
3	Økonomiske rammer og utvikling	7
3.1	<i>Bærekraftig økonomi</i>	7
3.2	<i>Konjunkturer, lønns- og prisvekst</i>	9
3.2.1	Demografiske endringer	9
3.2.2	Lønns- og prisvekst	9
3.2.3	Inndelingstilskudd	9
3.3	<i>Kommuneproposisjon 2027</i>	10
3.3.1	Frie inntekter	10
3.3.2	Årene 2028-2030.....	10
3.4	<i>Renter og avdrag</i>	10
3.5	<i>Eiendomsskatt</i>	10
3.6	<i>Nytt selvkostområde</i>	10
3.7	<i>Frie inntekter – rammetilskudd og skatteinntekter</i>	11
3.7.1	Realvekst i 2026	11
3.7.2	Årene 2027-2029.....	11
3.8	<i>Økonomisk utfordringsbilde</i>	11
4	Gjennomgående tema	11
4.1	<i>Klimaarbeid</i>	11
4.2	<i>Folkehelse</i>	14
5	Utfordringsbilde 2027-2030	16
5.1	<i>Oppvekst og forebygging</i>	16
5.2	<i>Helse og omsorg</i>	20
5.3	<i>Plan, landbruk og kommunalteknikk</i>	23
5.3.1	Veg	23
5.3.2	Vann	24
5.3.3	Avløp	27
5.3.4	Spredt avløp	28
5.3.5	Klima og miljø	28
5.3.6	Samfunnssikkerhet og beredskap.....	29
5.3.7	Landbruk	29
5.3.8	Eiendom	29
5.4	<i>Politikk, administrasjon, næring, kultur og tverrsektorielt</i>	30

5.4.1	Service og støtte	30
5.4.2	HR og digitalisering	31
5.4.3	Næringsutvikling	32
5.4.4	Kultur	34
5.4.5	Frivilligheten	34
5.4.6	Barn og unge	35
5.4.7	Grendeutvikling	36

1 Innledning

Strateginotatet er første dokument i arbeidet med årsbudsjett 2027 og økonomiplan 2027-2031. Strateginotatet skal gi innsikt i kommunens utfordringer, muligheter og utvikling. I notatet belyser Kommunedirektøren endringer i rammebetingelser og utfordringsbilde, både på kort og lang sikt. Strateginotatet skal danne grunnlag for kommunestyret til å fastsette økonomiske mål og handlingsregler, samt gi styringssignaler for det videre budsjettarbeidet.

2 Overordnede mål og strategier

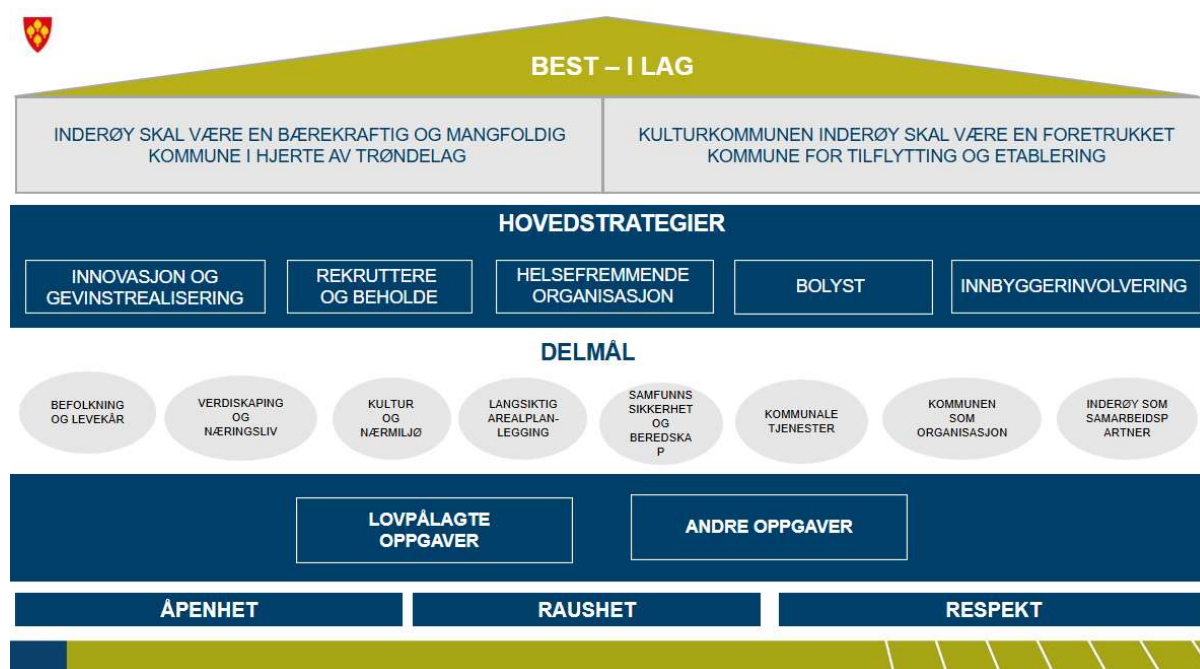
Kommuneplanens samfunnsdel 2021-2033 ble vedtatt 14. juni 2021. Kommunes overordnede og gjennomgående visjon er “Best – i lag”, og grunnleggende verdier skal ligge i bunn for å vise hvordan Inderøysamfunnet ønsker å framstå. Kommunen skal gjennom *åpenhet*, *raushet* og *respekt* vise vei i omdømmebygging og tjenesteproduksjon.

“Kommunens visjon og verdier skal gjenspeiles i de ansattes og folkevalgte ord og handlinger.” (Kommunedelplanens samfunnsdel, s. 13)

Kommuneplanens samfunnsdel gir føringer for kommunens arbeid gjennom de overordnede målsetningene:

- Inderøy skal være en bærekraftig og mangfoldig kommune i hjertet av Trøndelag.
- Bolyst! – Kulturkommunen Inderøy skal være en foretrukket kommunen for tilflytting og etablering.

Etterfølgende modell viser sammenhengen mellom kommunens visjon, målsetninger, strategier og verdier. Hovedstrategiene omtales særskilt videre.

Figur 1: Oppdatert målbylde Inderøy kommune, basert på Kommuneplanens samfunnsdel.

2.1 Innovasjon og gevinstrealisering

Innovasjon kan kort beskrives som nytt, nyttig og nyttiggjort. En innovasjon kan være en endret tjeneste, produkt, prosess eller organisering. Inderøy kommune vil ha sitt hovedfokus på inkrementell (skrittvis endringer over tid) innovasjon, men skal også være åpen for muligheten

for radikal innovasjon. Det har pågått godt innovasjonsarbeid over tid i Inderøy kommune og det rettes et enda sterkere søkelys på en innovativ kulturbygging og med gode incentiver for innovasjonsarbeid.

Bakgrunnshistorien er at Inderøy kommune høsten 2021 gjennomførte en prosess med å etablere en felles forståelse hva innovasjon betyr i kommunen, skape en forankring og bidra til å videreutvikle en god kultur for innovasjon. Arbeidet involverte ansatte og politiske valgte representanter. I 2022 ble det utlyst interne innovasjonsmidler på 500 000 kroner hvor 9 søknader ble registrert, og hvorav 7 søknader fikk midler. Det samme gjentok seg i 2023 for å motivere til innovasjon internt i kommunen. Resultatet av intern innovasjon har ført til endringer i måten vi jobber på, organisering og leveranse av tjenester fra kommunen.

Samskaping hvor alle parter inkluderes på like fot for å skape endring (innbyggerinvolvering) vil derfor være et vesentlig bidrag i tiden framover for å bidra til en bærekraftig vekst og utvikling i kommunen.

2.2 Rekruttere og beholde

Vi merker en mer krevende rekrutteringssituasjon, preget av et arbeidsmarked i endring og økende knapphet på kvalifisert arbeidskraft, og en aldrende befolkning – både blant innbyggere og ansatte, forsterker utfordringsbildet, samtidig som konkurransen om arbeidskraften tiltar. Flere av våre hovedtjenester og særskilt helse- og omsorg viser til økende utfordringer knyttet til det å rekruttere og beholde kvalifisert medarbeidere.

For å møte utfordringen må vi utarbeide en rekrutterings- og beholdestrategi. Det må jobbes kontinuerlig med å rekruttere, og beholde medarbeidere gjennom å øke attraktiviteten som arbeidsgiver, bygge sterke fagmiljøer, utvikle spennende utfordringer og utviklingsoppgaver, optimalisere oppgavefordeling. Vi vil få flere som ønsker å stå i jobb lengre ut fra nytt pensjonssystem med høyere aldersgrense og et mer fleksibelt pensjonssystem som gir større muligheter til å kombinere jobb og pensjon.

For å møte dette må vi tenke strategisk hvor vi utvikler og tydeliggjøre vårt kompetansebehov, jobbe målrettet med å være en attraktiv arbeidsplass preget av tillit, stolthet, fellesskap og et godt omdømme. Det handler også om å legge til rette for livslang læring og forlengede karriereløp gjennom fleksible løsninger for kompetanseutvikling og videreutdanning. Arbeidslivet vil i større grad være preget av en utvikling hvor en først tar utdanning så jobb, og en ny periode med etter- og videreutdanning før en ny periode med jobb før avslutning av arbeidslivet med pensjon.

Kommunen som arbeidsgiver må åpne mer for arbeidstrening, inkludering og unge i utenforskap. Gjennom tett samarbeid med Nav, Triv, innvandrer-tjenesten og fylkeskommunen, vil man med utgangspunkt i våre tjenesteområder kunne sikre inkludering, samt deling av kunnskap, erfaring og kompetanse frem mot kompetansebevis, fagbrev og mulig fast ansettelse i kommunen. I tillegg til andre rekrutteringstiltak, kan også dette tiltaket bidra til å sikre oss tilgang til fremtidig, nødvendig kvalifisert arbeidskraft. Økt satsning på ordinære lære-plasser må inngå i styrket arbeid med rekruttering. Vi må legge til rette for at våre ufaglærte ansatte (ca.15 % av våre ansatte) gis muligheten til å formalisere et fagbrev.

Som kulturkommune har vi unike muligheter til å bygge et sterkt omdømme og synliggjøre hva vi kan tilby – både profesjonelt og menneskelig – for å tiltrekke og beholde engasjerte medarbeidere i årene som kommer. Inderøy ligger sentralt til på Innherred med gode bo-områder, mange tjenestetilbud, høy andel aktive lag og foreninger, naturopplevelser. Ved rekruttering vil det være med på å tiltrekke og beholde ansatte.

2.3 Helsefremmende organisasjon

Arbeidsmiljøloven innleder i § 1-1 med at alle har rett til en helsefremmende arbeidssituasjon. For den ansatte innebærer dette bedre livskvalitet gjennom trivsel og færre helseplager som følge av jobben. I arbeidet med en helsefremmende organisasjon ønsker vi å utvikle enda bedre tjenester til våre innbyggere gjennom at våre medarbeidere trives på jobb og er stolte av å jobbe i Inderøy kommune.

Ansatte i Inderøy kommune har de siste årene stått i krevende omstillinger som følge av kontinuerlige endringsprosesser og nedbemanning. Samtidig opplever medarbeiderne økende forventninger og krav til tjenestene vi leverer. Tjenester som i stor grad berører enkeltmennesker og påvirker deres livskvalitet. Behovet for endring og utvikling vil fortsette å øke, og det er derfor avgjørende at vi evner å støtte medarbeidere i å håndtere og stå i slike prosesser. I dette arbeidet er god kommunikasjon en nøkkelfaktor – både for å skape forståelse, redusere usikkerhet og bygge tillit i en arbeidshverdag preget av endring. God kommunikasjon gjør endringer lettere, og rutine for omstilling er behandlet og vedtatt av arbeidsmiljøutvalget.

Et godt arbeidsmiljø hvor folk trives og opplever at de får brukt kompetansen sin og utviklet seg, vil også ha innvirkning både på å beholde medarbeidere og på rekruttering til organisasjonen vår. Vi ønsker at arbeidet med helsefremmende organisasjon, skal bli et av vårt viktigste fortrinn i prosessen med å rekruttere og beholde de beste medarbeiderne.

Inderøy kommune sitt verdigrunnlag, åpenhet, raushet og respekt, danner et solid grunnlag for det helsefremmende arbeidet, som også er en del av folkehelsearbeidet, hvor vi er avhengige av at organisasjonen som helhet jobber mot et felles mål; Best – i lag.

Å utvikle en helsefremmende organisasjon innebærer et kontinuerlig arbeid som må bli en del av kjernen i organisasjonen. For å lykkes må vi styrke det systematiske HMS arbeidet, etablere og videreutvikle relevante måleparametere, samt sikre evnen til løpende evaluering og justering.

Kommunestyret har i desember 2025 satt av midler til økt satsing på kommunen som en helsefremmende organisasjon. Gjennom "Nærværsløftet" skal det arbeides med hovedområdene lederstøtte, partssamarbeid og lederutvikling. Det skal bidra til å redusere legemeldt sykefravær og styrke nærværskulturen. Sikre bedre tjenestekvalitet og redusere kostnader til fravær og øke medarbeidertilfredshet. Styrke ledernes kompetanse, handlingsrom og trygghet i rollen. Bygge en organisasjonskultur der tidlig dialog og forebygging er naturlige og forventede praksiser. Sikre at alle ledere har tilgang til en helhetlig og brukervennlig verktøykasse for oppfølging av ansatte og arbeid med arbeidsmiljø.

2.4 Bolyst

Bolyst skal gjøre Inderøy kommune mer attraktiv å bo i – og flytte til, men ikke minst å bli værende. Inderøy kommune skal legge til rette for alle generasjoner – både den yngre generasjonen som skal etablere seg for første gang, og eldre som har behov for tilpassede og trygge boliger. Særlig for den yngre generasjonen er tilgang på egnede og overkommelige boliger avgjørende for at de skal kunne bli boende, flytte til eller etablere seg i lokalsamfunnet. En egnet bolig er grunnlag for all bosetting og er derfor en viktig faktor for å skape bolyst.

Bolyst kan skapes gjennom ulike innovative metoder og prosjekter. Ved å etablere og gjennomføre bolystprosjekter kan man gjennom samskaping og innbyggerdeltakelse mobilisere et stort mangfold av aktører. I perioden 2019-2024 ble det behandlet 87 søknader om tilskudd til bolystiltak rundt i kommunen hvor det ble fattet 61 vedtak. Sannsynlighet for at alle disse bolystiltakene hadde vært gjennomført uten innbyggere og næringsliv, kan defineres som liten.

Inderøy kommune har siden 2020 bidratt både med midler og ressurser sammen med næringsliv, frivillighet og innbyggere på Kjerkesvågen. "Kjerkesvågen 2030" ble etablert som et samskappingsprosjekt allerede i 2020 mellom flere aktører fra Kjerkesvågen og kommunen. Her har både innbyggere og næringsliv deltatt i fire delprosjekt basert på nytenking og god samskaping.

Inderøy kommune etablerte 01.01.2024 konseptet "leie til eie" som en mulighet for unge å komme seg bort fra leiemarkedet for å kjøpe egen bolig. Sandvollan ble den første satsinga i 2024 med to rekkehus på Gangstadhaugen lagt ut til unge mennesker. Etterspørsel etter flere slik prosjekt viser at dette er en strategisk klok retning for å bidra til egen bopel for unge voksne i kommunen.

En ny strategisk boligplan inkludert boligsosial handlingsplan vil legges fram for høring og politiske vedtak i løpet av 2026/2027. Denne vil også legge føringer for hvordan vanskeligstilte kan inkluderes med egen bolig i årene som kommer. Boligstrategisk plan vil bygge på spørreundersøkelser og dialog med ulike grupper i Inderøy. Slik skal planen bidra til å svare på behovene til både dagens innbyggere og nye tilflyttere.

2.5 Innbyggerinvolvering

Kommune 3.0 bygger på at kommunen og innbyggerne har et enda sterkere fellesskap og i større grad tar avgjørelser sammen. Det går også et skille mellom samskaping og samarbeid.

Samskaping er når to eller flere offentlige og private parter inngår i et likeverdig samarbeid, med hensikt å definere problemer og designe og implementere, nye og bedre løsninger. Kommunen inviterer eller opptrer som fasilitator, men løsningen og hvem som gjennomfører er åpent.

Samarbeid kan beskrives som en prosess hvor det å skape en god relasjonsforståelse og gi alle en reell medvirkning er essensen. Beskrevet som trinn kan samarbeid se slik ut:

Trinn 1: Dele informasjon og kunnskap – få oversikt og systematisere

Trinn 2: Utvikle en felles forståelse og god forankring – hva inneholder problemstillingen og hva bør gjøres

Trinn 3: Bidra til at alle får en måloppnåelse i prosessen – unne andre suksess (Eks. Den Gyldne Omvei)

Trinn 4: Utvikle felles plan og tiltak hvor det kobles ressurser og avklare hvem gjør hva og når

Dette innebærer å involvere innbyggerne i beslutningsprosesser og være en samskappingskommune, som skaper kultur for nettopp samskaping. Ansatte, politikere, næringsliv og innbyggere finner ut hvordan et behov eller utfordring skal løses i fellesskap.

Et eksempel på pågående prosjekter som benytter samskaping som metodikk er stedsutviklingsprosjektene for Mosvik, Sandvollan og Røra.

Et eksempel på innbyggerinvolvering i enklere form er pågående utvikling av boligstrategisk plan, hvor data fra spørreundersøkelser og intervju med innbyggere er grunnlaget for utvikling av strategien.

3 Økonomiske rammer og utvikling

3.1 Bærekraftig økonomi

Kommunelovens § 14-1 setter krav til at kommunestyret fastsetter finansielle måltall for utviklingen av kommunens økonomi. Kommunen skal forvalte sin økonomi slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid.

Fastsettelsen av måltall og handlingsregler skal være kommunens rettesnor for varig kommunaløkonomisk bærekraft.

Kommunestyret har ved behandling av budsjett og økonomiplan for 2026-2029, videreført kommunens måltall og handlingsregler til å være følgende:

Finansielle måltall	Netto driftsresultat	Netto driftsresultat bør være 2 % av brutto driftsinntekter
	Disposisjonsfond	Disposisjonsfondet bør over tid utgjøre 10 % av brutto driftsinntekter
Handlingsregel	Gjeldsgrad	Renteeksponert gjeld som belaster driftsøkonomien, skal over tid ikke utgjøre mer enn 80 % av brutto driftsinntekter

Figur 2: Måltall og handlingsregler

Et måltall om **netto driftsresultat** kan vi se på som hovedindikatoren for økonomisk balanse i kommunesektoren. Netto driftsresultat viser hvor mye som kan disponeres til avsetninger og investeringer etter at driftsutgifter, renter og avdrag er betalt.

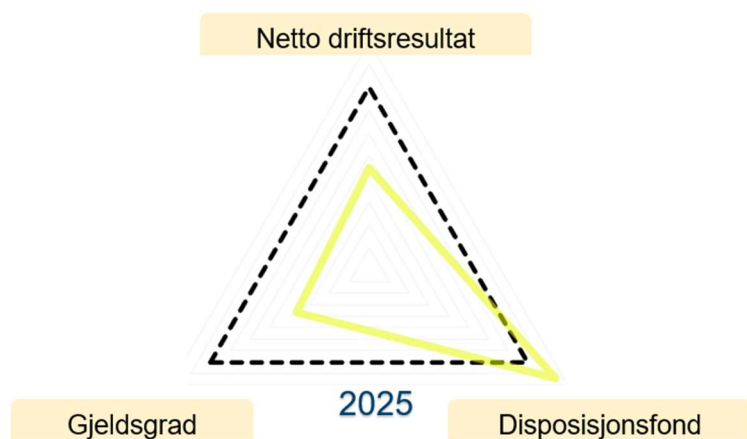
Måltall om **disposisjonsfond** er viktig for at vi skal sikre at disposisjonsfondet er kommunens buffer for å håndtere uventede endringer i inntekter og utgifter. Fondet bør være stort nok til å bevare den kommunale økonomien ved midlertidige fall i netto driftsresultat. Inderøy kommune hadde ved utgangen av 2025, et samlet disposisjonsfond på 96,3 mill. kroner. Måltall for disposisjonsfondet har vært 10 % av driftsinntektene. Ved utgangen av 2025 utgjorde disposisjonsfondet 10,7 % av driftsinntektene.

Hvis kommunen skal ha et økonomisk handlingsrom og en bærekraftig økonomi, bør vi ikke ha et for høyt investeringstempo. Inderøy kommune har gjennomført store byggeprosjekter for 4-5 år siden, og har derfor økt sin **gjeldsgrad** betraktelig. Gjeldsgraden viser gjeldens andel av kommunens brutto inntekter. Det må vurderes grundig om alle investeringer er nødvendig å gjennomføre.

Samlet utgjorde kommunens totale gjeld i overkant av 1,2 MRD kroner per utgangen av 2025. Dette tilsvarer en gjeldsgrad (renteeksponert gjeld¹) på 97,3 % (861,3 MNOK), og er en nedgang fra 2024 (97,5 %). Nedgangen skyldes i hovedsak at kommunens inntekter har økt.

Pr. 31.12.2025 har kommunen 96,3 mill. kroner på disposisjonsfondet, så vidt over nivået ved en handlingsregel hvor «*disposisjonsfondet bør over tid utgjøre 10 % av brutto driftsinntekter*». Med de kjente årsprognosene for netto driftsresultat hittil i 2026, så ser vi at disposisjonsfondet forventes å bli redusert på grunn av merforbruk i drift. For å oppnå en mer bærekraftig økonomi, må Inderøy kommune kjøre en mer restriktiv investeringstakt, og videre vurdere egenfinansiering av investering. Ved å kombinere bruk av disposisjonsfond, samt kjøre en restriktiv investeringstakt, så vil Inderøy kommune ha mulighet til å oppnå en mer bærekraftig økonomi.

¹ All langsiktig gjeld, fratrukket gjeld til selvkost, utlån, samt lån med rentekompensasjon

Figur 3: Visualisering av bærekraftsmål og resultat pr. 31.12.2025²

3.2 Konjunkturer, lønns- og prisvekst

3.2.1 Demografiske endringer

Den demografiske utviklingen i Inderøy påvirker inntektene vi får gjennom det kommunale inntektssystemet. Andel unge og eldre er sentrale parametere i den kommunale inntektsmodellen og påvirker inntektene våre direkte. Vi står ovenfor en situasjon hvor andel barn går ned på kort sikt, for så å gå opp igjen. Samtidig vil vi oppleve vekst i andel eldre. Utviklingen antas å bringe på bane nye utfordringer mht. dimensjonering og organisering av kommunens tjenester.

Kommunen har de siste årene iverksatt en omstrukturering innen helse og omsorgs, samt oppvekst, for å være bedre i stand til å tilpasses møtende demografiendringer. Fokuset i kommende økonomiplanperiode, blir å høste effektiviseringsgevinster av allerede gjennomførte omstruktureringer, samt å sette i gang en videre dreining fra oppvekst-sektoren til helse-sektoren.

3.2.2 Lønns- og prisvekst

Ifølge KS vil usikkerheten i nasjonal og internasjonal økonomi også skape usikkerhet i kommuneøkonomien. Sterk prisvekst og høyere rente fører til at kommunesektorenes netto driftsresultat vil holdes under press. I 2025, har økt kostnadsvekst svekket realverdien av kommunens frie inntekter, selv med økte statlige overføringer. Per skrivende stund, så er ikke kommuneoppgjør for KS ferdigforhandlet, og det ble brudd i forhandlingene 30. april 2026. Frontfagene har ferdigforhandlet lønnsoppgjør for 2026, og endte på en årslønnsvekst på 4,4 %, noe som er 0,4 % høyere enn kommunens forventninger for budsjettåret 2026. Konsumprisindeksen har økt med 3,6 % fra mars 2025 til mars 2026.

3.2.3 Inndelingstilskudd

Ved kommunesammenslåing mellom Mosvik og Inderøy i 2012, fikk den nye kommunen tilført årlige ekstra inntekter i form av inndelingstilskudd. Inndelingstilskuddet varer i 15 år, og nedtrappes over 5 år, og skal kompensere for det kommunen mister av andre tilskudd ved sammenslåing. I 2026 mottar Inderøy kommune 24,9 mill. kroner i inndelingstilskudd. Kommende økonomiplan er fjerde plan, der vi planlegger for en faktisk inntektsnedgang. I 2027 legger vi i økonomiplanen opp til at kommunen får ca. 4,8 mill. kroner i mindreinntekt. I 2030 vil inntektstapet øke til ca. 19,9 mill. kroner.

² Gul linje viser regnskapsresultatet for hver enkelt indikator, sammenlignet med stiplet linje som viser målene. Hvis gul er utenfor stiplet linje, er vi over og bedre enn målene og handlingsreglene.

3.3 Kommuneproposisjon 2027

I Kommuneproposisjonen 2027, fremlagt 12.05.2026, presenterer regjeringen sin politikk for kommunesektoren og det økonomiske opplegget for det kommende året.

Regjeringen foreslår en moderat vekst i kommunenes frie inntekter i 2027, men nesten hele økningen går med til å dekke demografikostnader, slik at det reelle handlingsrommet blir begrenset og kravene til omstilling øker.

3.3.1 Frie inntekter

- Regjeringen foreslår en vekst i fri inntekter som vil gi kommunen et økt handlingsrom i intervallet 0,5-1,0 milliarder kroner.
- Regjeringen legger opp til en vekst i kommunesektorens frie inntekter i 2027 i intervallet 3,5-4,0 mrd. kroner.
- Merutgifter til demografi er av TBU anslått til 3,0 mrd. kroner i 2027.
- Regjeringen foreslår at handlingsrommet fordeles med 80 pst. på kommunene og 20 pst. på fylkeskommunene.
- På vanlig måte vil anslag på den kommunale deflatoren bli omtalt i statsbudsjettet for 2027.

3.3.2 Årene 2028-2030

I kommuneproposisjon og revidert statsbudsjett gis det ikke noe tallanslag for realvekst fremover i tid.

3.4 Renter og avdrag

Norges Banks siste rentemøte i første uken i mai, førte til en økning av styringsrenten med 0,25 prosentpoeng (fra 4,0 % til 4,25 %). Behovet for å holde styringsrenten på dette nivået, er nødvendig medisin for å bringe prisveksten tilbake, og stabilt, til 2 %-målet. Norges bank var tydelig på at det kan komme flere rentehevinger, og rentebanen fører styringsrenten frem mot 4,25 %-4,5 % i løpet av 2026.

I gjeldende økonomiplan (2026-2029) er det lagt til grunn en budsjettrente på fra 4,48 % til 4,67 %.

Etter de siste renteprognosene fra Norges Bank, vil Kommunedirektøren vurdere å justere budsjettrenten i kommende økonomiplanperiode.

Budsjettrente	2027	2028	2029	2030
Budsjettrente lån med flytende rente	5,32 %	4,97 %	4,80 %	4,74 %

Figur 4: Budsjettrente Kommunalbanken 15.04.2026

3.5 Eiendomsskatt

Kommunedirektøren legger til grunn en økt skattebelastning i 2027, noe som gir en årlig inntekt på anslagsvis 19,1 mill. kroner (økt fra 15,9 mill. kroner i 2026). Som signalisert i inneværende økonomiplan, så legges det opp til en gradvis endring og økning frem mot 2028. I 2028 så økes eiendomsskatten videre opp til en promillesats på 3,5 på bolig og fritid.

3.6 Nytt selvkostområde

Det etableres et nytt renseanlegg for Berika AS på Røra næringspark. Det er opprettet et eget selvkostområde for dette formålet. Det er næringsaktøren som forurenser som skal betale for rensingen av deres avløp og dette må ikke blandes med selvkostområdet til innbyggerne i Inderøy kommune.

3.7 Frie inntekter – rammetilskudd og skatteinntekter

3.7.1 Realvekst i 2026

I kommuneproposisjonen er det ikke lagt opp til store inntektsendringer for Inderøy kommune. Kommunen benytter KS sin prognosemodell i beregning av effekter for Inderøy. Prognosemodellen er pt. Ikke oppdatert med nye tall ved fremleggelse av sak til strateginotat.

3.7.2 Årene 2027-2029

I kommuneproposisjon og revidert statsbudsjett gis det ikke noe tallanslag for realvekst fremover i tid. Vi vet likevel med sikkerhet at vi mister rammetilskudd i 2027, som blir første år med nedjustering av inndelingstilskuddet.

3.8 Økonomisk utfordringsbilde

Utfordringsbildet i økonomiplanperioden kan forklares med to hovedutfordringer:

- For høyt aktivitetsnivå i 2024/2025/2026 som vi drar med oss inn i 2027
- Redusert rammetilskudd fra og med 2027
- Permanent høyere rentebane enn tidligere signalisert

Utfordringsbildet blir bakteppe for det videre budsjettarbeidet, og det vil jobbes proaktivt for å sette i gang nødvendige tiltak.

4 Gjennomgående tema

Kommuneplanens samfunnsdel har tre gjennomgående tema, som skal gjenspeiles i målsettingene i samfunnsplanens innsatsområder, samt belyses og ivaretas i underordnet planverk i kommunen: Folkehelse, miljø og klima, og mangfold.

4.1 Klimaarbeid

Inderøy kommunes klimavisjon er: «Best i lag på klimaarbeid. Inderøy er en energipositiv kommune». Inderøy skal være en foregangskommune med klima og miljø i alle planer (fra samfunnsplanen).

Vedtatte hovedmål for klimaarbeidet (KS sak 39/22)

- Inderøy kommune som organisasjon skal ha fossilfri transport innen 2030.
- Redusere klimagassutslippene med minst 50-55 % innen 2030 sammenlignet med 2013. Innen 2050 skal vi være et lavutslippssamfunn som har kuttet 85-90 % av utslippene.
- Inderøy er og skal være god på binding av karbon gjennom fotosyntesen.

Fra kommunestyrets budsjettvedtak for 2019: «Innholdet i klimabudsjettet og klimaregnskapet følges opp som en del av den ordinære budsjett og virksomhetsstyringen».

Best i lag

Organisering med tverrsektoriell klimagruppe er en forutsetning for å lykkes med omfattende klimaomstilling. Det bør jobbes mer med forankring og prioritering av klima og miljø i hele organisasjonen. Også samarbeid og samhandling med resten av samfunnet er viktig for å lykkes.

Foregangskommune med klima og miljø innarbeidet i alle planer

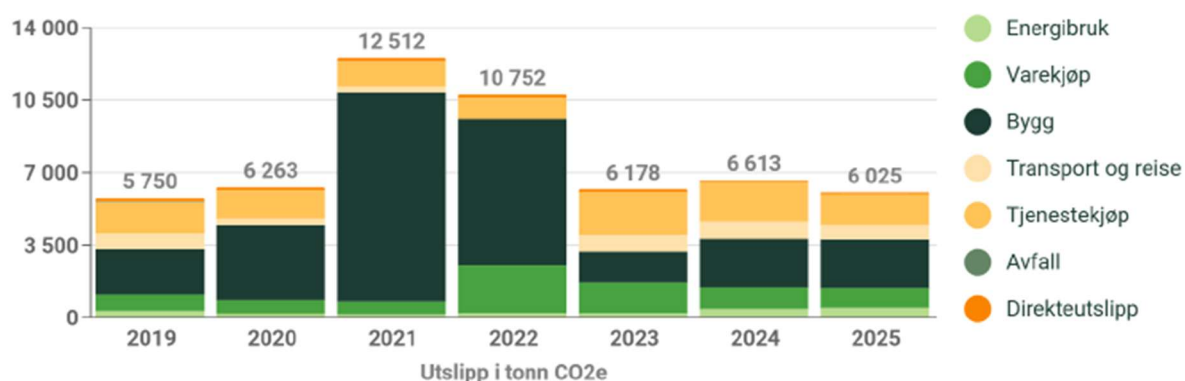
Kommunen kom godt i gang med systematisk klimaarbeid, men utslippene fra egen organisasjon og innenfor kommunegrensa har ikke gått ned. Det gjenstår mye arbeid om man skal være en

foregangskommune og om langsiktige mål skal nås. Klima og miljø skal vurderes i alle planer. Kommunen har ikke en egen plan for klimatilpasning og har hittil prioritert å etablere klimabudsjett for utslippskutt. Kommunen bør jobbe bredt og systematisk med FNs bærekraftsmål i forbindelse med revidering av samfunnsplanen og i videre arbeid. Miljøsertifisering av flere deler av kommunens virksomhet vil bidra til at miljøarbeidet omfatter større deler av organisasjonen.

Fossilfri transport

Jo tidligere transporten blir fossilfri, jo mer utslipp kuttes totalt. Tilsvarende for andre direkteutslipp. Det er mulig å nå målet om fossilfri transport innen 2030. Det er også mulig å kutte alt direkte utslipp fra kommunens egen virksomhet på sikt dersom andre maskiner elektrifiseres.

Utslippsreduksjon fra egen organisasjon (klimafotavtrykk)

Det er foreløpig ikke mulig å se at utslippene går ned ut ifra klimaregnskapet selv om det i 2023 var mindre utslipp på grunn av redusert byggeaktivitet sammenlignet med de to foregående årene. I 2024 var utslippet litt høyere enn i 2023 på grunn av høyere aktivitet innen byggeaktivitet. Utslipper har igjen gått litt ned i 2025. Bygg er den største utslippskilden, deretter varekjøp og tjenestekjøp.

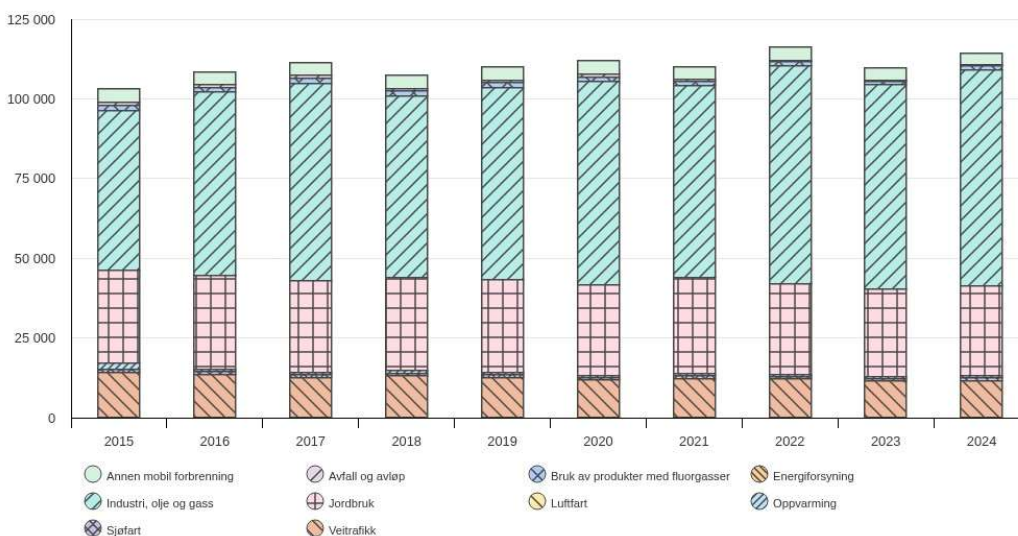
Klimavurderinger knyttet til byggeaktivitet bør derfor være høyt prioritert. Nybygging gir høye utslipp, særlig i byggeperioden, men kan gi utslippsreduksjoner på lang sikt. Sakshaug skole er et godt pågående prosjekt hvor eksisterende bygg og byggematerialer kan gjenbrukes, noe som gir redusert utslipp sammenlignet med ren nybygging. Det ferdige bygget vil bruke mindre energi enn eksisterende bygg, selv om arealet er større.

Det er gjort energikartlegging av alle kommunale bygg. Rapporten viser blant annet tiltak som kan gjøres for å redusere kommunens klimaavtrykk. Arbeidet med ny innkjøpsstrategi i Innherred anskaffelser er viktig. Ny innkjøpsstrategi bør være godt forankret og mer konkret på grønne innkjøp.

Utslippsreduksjon innen kommunegrensa (direkte utslipp)

I Inderøy kommune er det et direkte utslipp på vel 100 000 tonn CO2e årlig. Over to tredjedeler av utslippet kommer fra industri og jordbruk. I tillegg er det store utslipp fra veitrafikk. Utslipper fra kommunen som organisasjon utgjør en veldig liten del av kommunens totale utslipp, men all planlegging, bygging og tilrettelegging av Inderøysamfunnet påvirker utslipps-statistikken.

Grafen viser utslipp i tonn

Samlede utslipp er relativt konstant de siste ti årene. Det er nødvendig med store kutt innen industrien innen 2030 for å nå mål om utslippskutt innenfor kommunegrensa. Et lavutslipps-samfunn innen 2050 krever omstilling langt utover enkle tiltak som f.eks. solceller på tak. Dette er et innovasjonsarbeid.

Binding av karbon gjennom fotosyntesen

Inderøy har mye skog, myr og andre arealer som binder karbon og slik bidrar til mindre karbon i atmosfæren. Slike arealer har blitt bygd ned og redusert, noe som gir redusert opptak. Hvert 5.år får vi et regnskap fra NIBIO som viser utviklingen. Inderøy har ikke hatt ressurser til å gjøre egne beregninger, men vi vet hvilke areal som tar opp mest karbon og dermed bør bevares. Det er mulig å gjøre anslag/beregninger ut ifra arealregnskapet som ble utarbeidet i forbindelse med ny arealplan. Tiltak for lagring og redusert utslipp av karbon fra jordbruksarealer vil bidra i riktig retning. Statsforvalteren og jordbruket i Trøndelag jobber med dette.

Klimaregnskap og klimabudsjett

Klimabudsjettet kan være kommunens hovedredskap i klimaomstillinga. Klima har blitt synliggjort i kommunens økonomiarbeid og oppdraget er dermed godt igangsatt. Det gjenstår utslippsberegning av tiltak, indikatorer og videreutvikling av rapportering. Det kan være utfordrende å finne tall som skal rapporteres. Arbeidet med klimabudsjettet bør følges opp av en tverrsektoriell klimagruppe, noe som er en avgjørende faktor for å lykkes.

Miljøsertifisering

Inderøy Rådhus ble miljøfyrtårnsertifisert i 2022, og er resertifisert høsten 2025. Det arbeides nå med miljøsertifisering av flere deler av kommunens organisasjon. Miljøsertifisering er et godt redskap i miljøarbeidet, og er også et krav for å oppnå resertifisering som bærekraftig reisemål. Sertifiseringene gjelder for tre år fra sertifiseringsdato. Sertifiseringen omfatter miljøtiltak innenfor områdene innkjøp, avfall og ombruk, energi, transport, arbeidsmiljø og klima.

4.2 Folkehelse

Inderøy kommune har i 2024 og 2025 gjort et omfattende arbeid på folkehelseområdet. Folkehelsekoordinator har, i samarbeid med kommuneoverlegen og folkehelseteamet, blant annet utarbeidet et oversiktsdokument for folkehelse.

I forbindelse med den politiske behandlingen av folkehelsedokumentet/ oversiktsdokumentet høsten 2024, ble det vedtatt konkrete mål for folkehelsearbeidet i Inderøy kommune:

1. **Inderøy kommune ønsker å sette inn tiltakene så tidlig i årsakskjeden som mulig.** Det vil si at vi ikke ønsker å ha tiltak til høyre i årsakskjeden uten at det samtidig er tiltak lenger til venstre.
2. **Inderøy kommune ønsker å alltid ha befolkningsrettede tiltak mot hovedutfordringene.** Det vil si at vi alltid sørger for å ha brede befolkningsrettede tiltak rettet mot en gitt utfordring om vi setter i gang risikobaserte tiltak. Må vi velge mellom disse går vi for befolkningsrettede tiltak.
3. **Inderøy kommune ønsker å prioritere tiltak rettet mot barn og ungdom for å møte hovedutfordringene i folkehelsearbeidet.** Dette betyr ikke at det ikke skal jobbes med andre aldersgrupper. Men ved behov for prioritering kommer barn/ungdom først.

«Folkehelseiltak bør, for å være mest mulig samfunnsnyttige og effektive, være sosialt utjevne, treffe bredest mulig i befolkningen (heller enn mot risikogrupper) og settes inn tidligst mulig både i årsakskjeden og livsløpet.» (Sitat: kommuneoverlegen i Inderøy)

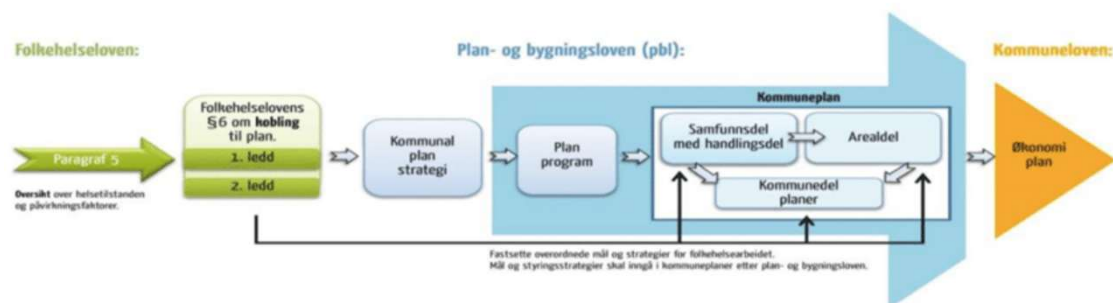
Lovverket

Ansvaret for folkehelsearbeidet i kommunen er lovfestet i Lov om folkehelsearbeid (folkehelseloven), kapittel 2.

Formålet med loven er «... å bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse, herunder utjevner sosiale helseforskjeller. Folkehelsearbeidet skal fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse.» (Folkehelseloven, § 1 første ledd)

Kommunene skal, jmf § 5 i Lov om folkehelsearbeid, ha god oversikt over helsetilstanden til befolkningen og påvirkningsfaktorer på helse. Oversikten skal være skriftlig og identifisere folkehelseutfordringene i kommunen, herunder vurdere konsekvenser og årsaksforhold.

Folkehelselovens kobling til planstrategien:

Kilde: [Systematisk folkehelsearbeid - Helsedirektoratet](#)

Oversiktsdokument for folkehelse

Oversiktsdokumentet for folkehelse i Inderøy kommune, svarer ut lovkravet i § 5 i *Lov om folkehelsearbeid*.

Dokumentet viser blant annet, med utgangspunkt i de kvalitative og kvantitative dataene som ble samlet inn, hvilke styrker og hvilke utfordringer kommunen har.

Styrker

En stor del av innbyggerne er høyt utdannet, lav arbeidsledighet, lokalsamfunnet/ nærområdet oppleves som trygt, et flertall av de spurte i Bærekraftsundersøkelsen (2024) sier at de opplever høy grad av åpenhet og tillit, høy grad av frivillighet i kommunen, god valgdeltakelse i kommune- og fylkestingsvalg og stortingsvalg.

Utfordringer

Det peker seg ut noen utfordringer i Inderøy; flere er knyttet til livsstil. Mange voksne innbyggere, og en del unge, er for lite fysisk aktive, mye skjermbruk, usunt kosthold, overvekt, en økning i lettere psykiske plager, økte mobbetall i grunnskolen.

Folkehelsearbeidet må forankres godt politisk og administrativt, og man må jobbe langsiktig, planstyrt og systematisk – på tvers av alle sektorene.

Med utgangspunkt i årsakskjeden, vist i figuren under, er det gjort en vurdering av årsakssammenhenger og konsekvenser.

Kilde: [Systematisk folkehelsearbeid - Helsedirektoratet](#)

I dette arbeidet er det viktig å vurdere hva konsekvensene kan bli fram i tid, dersom man ikke setter inn tiltak for å møte utfordringsbildet man ser i dag.

Vurdering av årsaksforhold og konsekvenser innebærer å sette innsamlet informasjon inn i en sammenheng/lokal kontekst for å forstå hvorfor det er slik, og hva konsekvensene kan bli dersom tiltak ikke iverksettes. Her brukes faglig kunnskap og kompetanse, for eksempel fra tjenesteledet i kommunen, lokale forhold så som kunnskap om blant annet geografiske støyvariasjoner eller demografiske variasjoner i ulike områder.

Kilde: [Systematisk folkehelsearbeid - Helsedirektoratet](#)

Følgende fokus og arbeidsmetoder ligger til grunn for å styrke folkehelsen i Inderøy:

- Vurdere helse og trivsel i all planlegging/ «alt vi gjør»

- Koordinere tiltakene godt
- Prioritere valg basert på kunnskapsbasert forskning
- Prioritere kompetansebygging
- Være en samskapende kommune
- Visjon: Best – i lag

Det anbefales en årlig evaluering og revidering av kunnskapsgrunnlaget og en fireårig syklus knyttet til revidering av oversiktsdokumentet.

Det som skal vurderes er:

1. om folkehelsen i kommunen utvikles i riktig retning
2. hva som er forbedringsområder i kommunens systematiske folkehelsearbeid

Ny folkehelseplan – temaplan for folkehelse

Ny folkehelseplan er utarbeidet av kommuneoverlegen våren 2025, og planen ble vedtatt politisk i 12.06.25.

Planen er overordnet og tar for seg formål, forankring i Kommuneplanens samfunnsdel, mål for kommunen og strategi for folkehelsearbeidet.

5 Utfordringsbilde 2027-2030

5.1 Oppvekst og forebygging

Sektor oppvekst og forebygging omfatter tjenestene barnehage, grunnskole (1.-10. trinn, SFO og skoleskyss), barne- og familietjenesten og innvandrer-tjenesten. I tillegg er Inn-Trøndelag Barnevernstjenester og Inn-Trøndelag Pedagogisk- psykologisk tjeneste (PPT) en del av sektorens ansvar.

Dagens situasjon

Sektoren har de siste årene stått i krevende nedbemanning og omstillingsarbeid. Sektoren omorganiserte driften hvor man reduserte antall ledere i 2023. I 2024 ble det gjort ytterligere endringer for å imøtekomme behov for ytterligere søkelys på forebyggende arbeid for barn og unge. Det resulterte i en ny organisasjon, hvor Barne- og familietjenester og Innvandrer-tjenesten ble en del av sektoren. Målsetningen med endringer har vært økt kvalitet i tjenester og økonomisk bærekraftig drift over tid, samt økt samhandling mellom tjenestene. Siste året har sektoren redusert 10 årsverk, som en konsekvens av tertialrapporter fra 2024 og 2025, og siste omstilling gjelder fra 01.08.26.

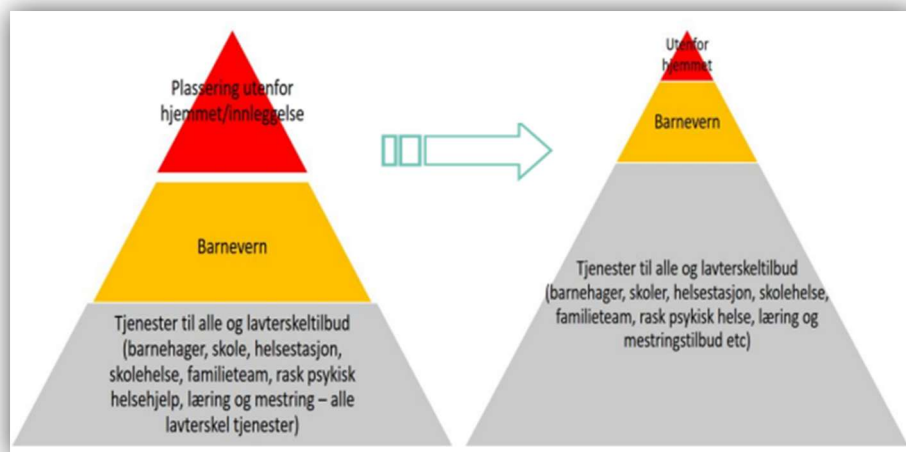
Det er foretatt ulike organisatoriske endringer og en økt satsning på forebyggende arbeid. Flere av tiltakene vil man trolig ikke se resultater før mot slutten av planperioden.

Det er et økende gap mellom hva innbyggere forventer fra kommunen, innbyggernes rettigheter og hva kommunen kan tilby. Når tilgangen på ressurser og kompetanse blir mer krevende, er det større behov for å kommunisere upopulære tiltak og nødvendige endringer. Et sentralt spørsmål blir hvor grensen skal gå mellom kommunens og innbyggernes ansvar for å skape grunnlag for et godt liv.

Økt kompleksitet krever økt samarbeid på tvers av tjenesteområder, fag og organisasjonsnivå samt med eksterne parter. Samordning av tjenester til det beste for innbyggere er vesentlig for å håndtere flerfaglige problemstillinger. Det er behov for å forbedre delingskulturen i kommune slik at vi raskere lærer av hverandres erfaringer, løsninger og feil.

Skolene og barnehagene setter inn flere hjelpetiltak nå enn tidligere. Flere barn har sammensatte behov og trenger langvarig oppfølging. Det er innført sentrale bestemmelser for å styrke oppfølging av utsatte barn, unge og deres familie. Samtidig som det forventes bedre samordning av ulike tjenester til barn og unge, øker kompleksiteten i saker og regelverk.

Oppvekstreformen har nå virket i fire år, og tjenestene jobber daglig med BTI-arbeidet og handlingsveilederen, også knyttet til plan for forebygging av omsorgssvikt og adferdsutfordringer. Kommunene selv skal i større grad forebygge og sette inn tiltak på lavere nivå, sammenlignet med tidligere, og dette krever ressurser og kompetanse. I bildet under ser vi hvordan bitene i figuren har endret seg siden 2022.

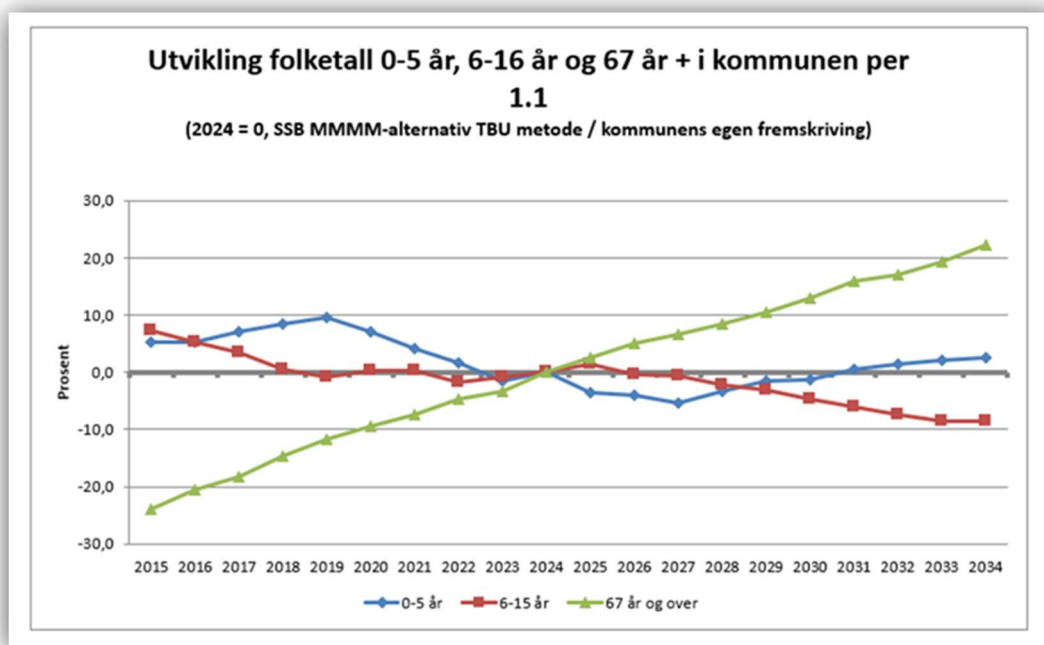
Skolene og pedagogisk- psykologisk tjenester (PPT) melder om økt skolefravær og psykisk uhelse. Årsakene kan være sammensatte og skyldes flere faktorer. Flere komplekse skolemiljø saker krever ressurser. Det er behov for at det jobbes tverrsektorielt på ulike nivå i organisasjonen for å forebygge utenforskap og skape gode oppvekstmiljø, som gir barn og unge et godt grunnlag for å mestre livet og delta i samfunnsfellesskapet.

Kunnskapsgrunnet fra kvalitetsmelding oppvekst viser at elevresultatene varierer for mye mellom skoler og mellom skoleår. Noe av forklaringen er små trinn og skoler, som gjør at elevresultatene blir for mye avhengig av individer. Resultatene på nasjonale prøver 5. trinn er svake i regning og lesing for siste året, men bedring i engelsk. For nasjonale prøver 8. trinn har kommunen en positiv utvikling. Resultatene tilhører hovedtrinnet i forkant av når undersøkelsene gjennomføres. Det er arbeidet på småtrinnet (1.-4. trinn) som måles i nasjonale prøver 5. trinn. Sektor oppvekst og forebygging jobber kunnskapsbasert, analyserer og følger med resultatene fortløpende. På den måten justeres retning og kurs over tid. Inkludering og inkluderende praksis er hovedoverskriften for utviklingsarbeidet. Målet er å forebygge utenforskap og bidra til å bryte sosial arv. Gjennom oppfølgingsordningen intensiveres arbeidet med kvalitetsforbedring i skole, dette er nærmere beskrevet i kvalitetsmelding oppvekst 2025-2026.

Sektor oppvekst og forebygging har ansvar for barnehagelov, opplæringslov, helse- og omsorgstjenestelov, barnevernlov i hovedsak. Kommunens oppgave og ansvar er å sikre innbyggernes rettsikkerhet. Alle lovverkene gir innbyggere individuelle rettigheter etter gitte kriterier. Kommunens økonomiske situasjon utfordrer og utfordres av innbyggernes rettigheter og tjenestenivå. Kommunene har lenge snakket om tilpasning av tjenesten eller innbyggernes forventninger til hva kommunen skal sørge for å bidra til. Om det er søknader om skolekryss grunnet farlig skoleveg eller individuell tilrettelagt opplæring (tidligere spesialundervisning) eller spesialpedagogisk hjelp i barnehage, er det individuelle rettigheter som er kostnadsdrivende og kompetansedrivende.

Forebyggende arbeid, og forebyggende plan, er svaret på mye, men på lang sikt.

Demografiutviklingen viser at vi for dagens elevkull har en differanse på 17 elever mellom 1.-10. trinn. For fødselstall i kullene i barnehagealder, ser vi variasjoner mellom 56 og 66. En differanse på 10 barn. Samlet har vi differanse mellom største og minste kull på 56 som laveste og 86 som høyeste. Prosentmessig gir dette en variasjon på 34%.

Utfordringsbilde

- Samfunnets økte forventninger til kommunen som tjenesteproducent
- Demografi – stabile barnetall og kostnader til tjenester barn og ungdom 0 – 25 år
- Koordinerte tjenester og bedre tverrfaglig innsats (BTI)
- Skolefravær og psykisk uhelse
 - Gjennom handlingsplanen og fokus i sektoren, jobbes det med tidlig innsats og oppfølging for elever med bekymringsfullt skolefravær. Målet er å ta ned risiko for ungt utenforskap.
- Økte oppfølgingsbehov for barn og unge, knyttet til læringsmiljø og skoleresultater
 - Et eksempel kan være barn med spesialpedagogisk hjelp i barnehage har enkeltvedtak etter forvaltningsloven og barnehageloven, og har individuelle rettigheter. Barna har rett på ekstra støtte og hjelp for å få godt nok utbytte av barnehagehverdagen, både sosialt og/eller språklig. Noen barn har ekstra støtte og hjelp til dagligdagse gjøremål, noen har hjelp til å regulere følelser, noen har hjelp til språk og begrep, andre har funksjonsnedsettelse og hjelp til å fungere helsemessig i barnehagen.
- Sikre god kompetanse og rekruttering
 - Et eksempel kan være at sektor opplever tilgang på færre kvalifiserte vikarer, som gjør at behovet for større grunnbemanning kan øke. Mangel på vikarer hindrer kontinuitet i det forebyggende arbeid, opplæring og utviklingsarbeid.
- Ungt utenforskap
 - Fra forskning vet vi om ulike risikoforhold for utenforskap. Foresattes sosioøkonomiske bakgrunn (utdanningsnivå, uføregrad, inntekt og økonomiske

status), dårlig opplevelse av skolehverdagen (fravær, trivsel, karakternivå), svake relasjoner (til egen generasjon og foreldregenerasjonen), psykososiale utfordringer (mobbing, krenkelser, ensomhet, svake relasjoner), psykisk helse og somatisk helse, barnevern og sårbarhet, flerkulturelle innbyggere (flyktninger, innvandrere).

- o KS sin beregning av økonomiske effekter knyttet til forebygging, viser betydelige lavere kostnader om kommunene prioriterer forebygging, i et lengre perspektiv. Eksempel viser at om kommunen setter inn tiltak i 5 år, med en ansatt i 100% stilling, hjelper 10 ungdommer med adferdsvansker i 5 år med 50% måloppnåelse, samlet sett 50 ungdommer, så vil kommunen ha en beregnet netto gevinst på 54,5 millioner kroner, i et 20-årsløp. Dette viser at forebyggende arbeid lønner seg for kommunene på sikt, noe som ligger til grunn i forarbeidene til oppvekstreformen.

Potensiell effektivisering i sektoren

- Etter siste års omstilling og nedbemanning er det tid for og behov for å finne igjen daglig drift og ny arbeidsfordeling av oppgaver og ansvar.
- Arbeid med kommunedelplan oppvekst forventes å gi gevinstrealisering på samordnet arbeid og innsats, som bidrar til å nå målene i kommuneplanens samfunnsdel. I det ligger det både innsparing i mulige kostnader som institusjonsplasseringer og økte resultater knyttet til nasjonale prøver og elevundersøkelsen. Alt dette kommer inn under forebygging av ungt utenforskap.
- Videre arbeid med helhetlig system for karriere- og kompetansetiltak (SKK) fra Utdanningsdirektoratet, knyttet til videreutdanning, kollektiv kompetanseutvikling, oppfølgingsordningen og lederutdanning.
- Realisering av handlingsplaner (fra plan til praksis) med mål om å sikre lik praksis, uavhengig av hvilken barnehage/skole barnet og ungdommen går på, og hvilke voksne som er på jobb.
 - o Bekymringsfullt skolefravær
 - o Trygt og godt skolemiljø og barnehagemiljø
 - o Tilpasset opplæring og individuell tilrettelegging, samt spesialpedagogisk hjelp og nedsatt funksjonsevne barnehage
- Analyser av kommunebarometeret med KOSTRA tall sammenlignet med KOSTRA gruppe 1, for å se etter effektiviseringspotensialer.
 - o Inderøy har høyt antall årstimer til særskilt norskopplæring per elev med vedtak om særskilt norskopplæring. Samtidig ligger vi lavt på antall elever som får forsterket opplæring i norsk. Det kan bety at de som får vedtak, har flere timer enn sammenlignbare kommuner, eller timene er i lav grad samordnet i grupper. Kommunens skolestruktur kan være noe av forklaringen, hvor små skoler har mindre muligheter for fleksibilitet, knyttet til samordning.
 - o Inderøy har høyt antall årstimer til spesialundervisning (ITO) per elev med spesialundervisning. Samtidig ligger vi noe lavt på antall elever som får vedtak om ITO. Det kan bety at de som får vedtak, har flere timer enn sammenlignbare kommuner, eller timene er i lav grad samordnet i grupper. Kommunens skolestruktur kan være noe av forklaringen, hvor små skoler har mindre muligheter for fleksibilitet, knyttet til samordning.

5.2 Helse og omsorg

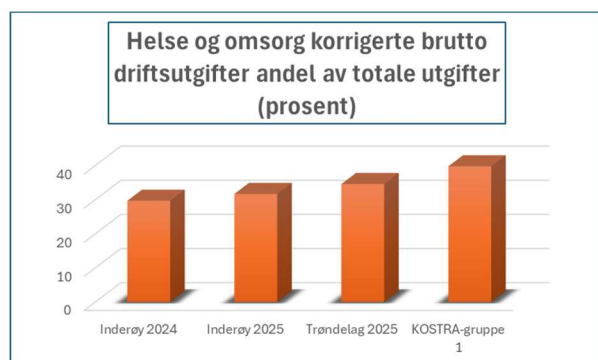
Sektorområde helse og omsorg omfatter kommunale helse-, sosial- og omsorgstjenester, herunder habiliterings- og rehabiliteringstjenester, allmennlegetjenester, hjemmebaserte tjenester, psykisk helse- og rustjenester, tjenester til personer med nedsatt funksjonsevne, samt heldøgnsomsorg. Kommunalsjef har budsjettansvar for økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsstønad, og dermed samarbeidet med NAV Inn-Trøndelag.

Dagens situasjon

Sektor helse og omsorg har vært i kontinuerlig og nødvendig omstilling og utvikling de seneste årene. På få år, har organisering og lederstruktur vært endret opptil flere ganger, senest ny lederstruktur fra januar 2025. Målet med ny struktur var å bedre økonomisk bærekraft, sikre en mer effektiv beslutnings- og gjennomføringsevne, samt optimalisere oppgavefordeling/ arbeidsportefølje til lederne i sektoren. Med bakgrunn i kjente utfordringer som demografiske endringer, økte kostnader og redusert tilgang på arbeidskraft, må sektoren forberedes på betydelig utviklingsarbeid i årene som kommer. Utviklingsarbeidet vil kreve mye av dagens ledere, og det vil være nødvendig å fokusere på å utvikle ledergruppen til å bli både robust og effektiv.

Sektoren ivaretar kommunens ansvar etter helse- og omsorgstjenesteloven §3-1, som viser til kommunens ansvar for å sørge for at personer som oppholder seg i kommunen, tilbys nødvendig helse- og omsorgstjenester. Ansvarer omfatter alle pasienter- og brukergrupper, herunder personer med somatisk- eller psykisk sykdom, skade eller lidelse, rusmiddelproblem, sosiale problemer eller nedsatt funksjonsevne. I tillegg er tjenestene omfattet av blant annet pasient- og brukerrettighetsloven, helsepersonelloven, lov om sosiale tjenester, forvaltningsloven og arbeidsmiljøloven.

Inderøy kommune har i 2024 og 2025 hatt en moderat, men tydelig vekst i andelen av de totale brutto driftsutgiftene som går til helse- og omsorgstjenester. I 2024 utgjorde denne andelen 29,7% mens den i 2025 økte til 31,7%. Økningen reflekterer både et økende tjenestebehov og en styrking av tjenestetilbudet innen helse og omsorg. Sammenlignet med referanseområdene ligger Inderøy fortsatt under både Trøndelag og KOSTRA-gruppe 01. For 2025 er gjennomsnittet i Trøndelag 34,6%, mens KOSTRA-gruppe 01 ligger betydelig høyere med 39,8%. Dette viser at Inderøy bruker en relativt lavere andel av de totale driftsutgiftene på helse- og omsorgssektoren enn sammenlignbare kommuner. Selv om andelen øker i Inderøy, er kommunen fortsatt preget av en mer kostnadseffektiv drift sammenlignet med både fylkesnivået og kommunegruppen. Dette kan tyde på gode prioriteringer og effektiv ressursutnyttelse, samtidig som det også kan indikere et mulig behov for ytterligere styrking når tjenestebehovet øker i årene fremover.

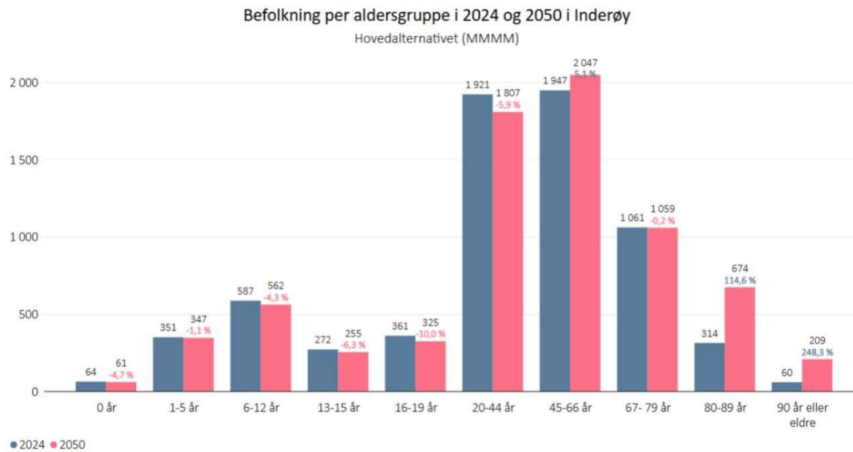
Våren 2026 har sektoren igangsatt flere større og nødvendige utviklingsprosesser, som krever tydelige prioriteringer av ledere og ansatte. I løpet av 2026 vil kommunen tiltre **Værnes Respons**, et tiltak som krever prioritering av ressurser og opplæring av ansatte. Værnes Respons er et interkommunalt samarbeid om responstjeneste som ivaretar mottak av alarmer og driftsmeldinger fra kommuner som deltar i samarbeidet. Samme år beslutter kommunen valg av **ny løsning for elektronisk pasientjournal**, og innføring planlegges første kvartal 2027. Frem til innføring må det gjennomføres et større ryddearbeid i dagens journalsystem Visma Profil, slik at man sikrer at det kun er nødvendig datamateriale som faktisk overføres i ny løsning. Sektoren har i 2026 i tillegg satt ned en egen arbeidsgruppe som følger innføringsløpet av **helhetlig tjenestemodell for velferdsteknologi** i regi av KS. Arbeidsgruppen består av engasjerte og kvalifiserte ansatte fra hele sektoren, som har som mål å etablere retningslinjer og rutiner for anskaffelse, implementering og koordinering av velferdsteknologi i kommunens helse og omsorgstjenester. Arbeidet med helhetlig tjenestemodell for velferdsteknologi er en viktig del av nødvendig og fremtidig kvalitetsarbeid i sektoren. Arbeidet med **ny kommunedelplan helse og omsorg** er påbegynt, og vil legge strategisk grunnlag for videre utvikling av tjenestetilbudene. Kommunen har vedtatt å gå til innkjøp av **KI- modul i GAT**, et verktøy som på sikt skal effektivisere arbeidet med arbeidstidsplanlegging. Innføring av verktøyet krever tydelig oppmerksomhet og ressurs, før man kan forvente synlig effekt. Sektoren planlegger å opprette eget **kvalitetsutvalg helse og omsorg**, som består av fagkoordinatorer fra tjenesteområdene samt lederressurs. Etter omorganiseringen med ny lederstruktur fra 2025, erfarer sektoren at det er behov for tydeligere system for avviksbehandling, samt opprettelse- og vedlikehold av prosedyrer og retningslinjer. Kommunen har i dag ikke utarbeidet **tjenestebeskrivelse for tjenestetildeling innen helse og omsorg**, og har startet arbeidet med å få dette på plass. Hensikten med tjenestebeskrivelser for helse- og omsorgstjenestene er å skape en felles forståelse for standard og nivå på tjenester med bakgrunn i krav fra overordnede myndigheter, lover og forskrifter, politiske rammebetingelser og definerte mål. I tillegg til nevnte satsinger innen sektoren, er det nødvendig å fortsatt jobbe med kontinuerlig oppgavedeling etter prinsippene i **Tørn**. Målet med arbeidet er å finne nye løsninger for oppgavedeling og arbeidstidsordninger der kompetansen bruker på riktig sted til riktig tid.

For sektor helse og omsorg er det gjennom de siste par årene redusert betydelig årsverk knyttet til ledelse, uten en samtidig reduksjon i ansvar og oppgaver. Dagens ledere er tydelige på at arbeidsmengden har økt betydelig, og at daglig drift, hvor turnus og arbeidstidsplanlegging tar svært mye tid. Tilbakemeldingene er at alt nødvendig fokus på daglig drift, går på bekostning av tid til utvikling og faglige oppdateringer ute i tjenesteområdene.

Utfordringsbilde

- **Forventningsgapet**
En aldrende befolkning, rekrutteringsutfordringer og flere lovpålagte oppgaver binder opp kapasitet og reduserer rommet for både utvikling og kvalitet i tjenestene. Dette skaper vedvarende press på tjenestene og gjør tydelige prioriteringer, omstilling og nye arbeidsformer avgjørende for å sikre bærekraftige tjenester til innbyggere.
- **Demografiske endringer**
Diagrammet under viser at Inderøy kommune står overfor en tydelig demografisk utfordring der antallet eldre, særlig i aldersgruppene 80 år og over, øker kraftig mot 2050, samtidig som antallet barn, unge og personer i yrkesaktiv alder er stabil eller avtar. Dette vil øke presset på helse- og omsorgstjenester og redusere kommunens tilgang på

arbeidskraft og bæreevne.

- **Rekruttere og bemanne**
Samtidig som behovet for tjenester øker som følge av demografiske endringer, blir tilgangen på kvalifisert arbeidskraft stadig knappere, noe som gir økt belastning på eksisterende ansatte og større sårbarhet i tjenesteleveransen. Manglende rekruttering begrenser kommunens evne til å opprettholde kvalitet, drive utviklingsarbeid og møte framtidige behov på en bærekraftig måte.
- **Økonomi**
Økonomisk merforbruk svekker det økonomiske handlingsrommet. Vedvarende økonomisk ubalanse svekker kommunens evne til å levere nødvendige tjenester og gjør tydelige prioriteringer, omstilling og stram økonomistyring avgjørende for en bærekraftig utvikling.
- **Organisering av tjenestetilbudet**
Sektoren er organisert med flere mindre enheter, som tilbyr heldøgns omsorg. Dette øker behovet for kvalifisert bemanning og gjør det vanskelig å organisere kompetansen på en effektiv og faglig forsvarlig måte.
- **Økt utenforskap**
Stadig økende utgifter til økonomisk sosialhjelp utgjør også en del av kommunens utfordringsbilde. Dyr tid over tid fører til at stadig flere innbyggere har behov for økonomisk sosialhjelp gjennom NAV.

Potensiell effektivisering i sektoren

- På samme måte som for sektor oppvekst og forebygging, har sektor helse og omsorg behov for å sette en ny ledergruppe etter endring i lederstruktur.
- Arbeidet med ny kommunedelplan for helse og omsorg er igangsatt, og planen vil identifisere flere områder med potensial for mer effektiv ressursbruk og forbedret tjenesteorganisering.
- Videreføre arbeidet med Tørn, som er et kontinuerlig utviklingsarbeid for å sikre rett kompetanse til rett tid.

- Sentralisering og samlokalisering av boliger for heldøgns omsorg, vil muliggjøre en reduksjon av bemanning, mer hensiktsmessig bruk av nødvendige fagressurser, samt økt bruk av ressurser på tvers.
- Ny elektronisk pasientjournal planlegges tatt i bruk i løpet av 2027, og vil legge til rette for mer effektiv samhandling, bedre informasjonsflyt og mer strømlinjeformede arbeidsprosesser.
- Deltakelse i KS sin helhetlige tjenestemodell for velferdsteknologi og tilknytning til Værnes Respons fra 2026, kombinert med økt systematikk i anskaffelse og bruk av velferdsteknologi, gir kommunen potensial for mer effektiv tjenesteyting, bedre ressursutnyttelse og økt kvalitet i helse- og omsorgstjenestene.
- Redusere utenforskap og rekruttere arbeidskraft, ved å fortsatt legge til rette for arbeids- og språktraining, samt arbeidsutprøving i sektor helse og omsorg.

5.3 Plan, landbruk og kommunalteknikk

Sektor Plan Landbruk og kommunalteknikk (PLK) består av tre enheter.

- Enhet Eiendom – Ansvar for kommunale eiendommer og kommunale bygg
- Enhet Veg, vann og avløp - Ansvar for kommunale veger, kommunalt vannverk, og kommunalt avløpsverk.
- Enhet Plan, landbruk og miljø - Ansvar for reguleringsplaner, koordinering av planstrategi og overordnet planverk, byggesak, tilsyn spredt avløp, kart og oppmåling, landbruk, skogbruk, natur- og viltforvaltning, og tilsyn/forvaltning miljø.

I sektoren ligger det seks selvkostområder med egne regnskap.

Sektoren håndterer det meste av utbyggingsprosjekter i kommunen, har rollen for beredskapskoordinator og praktisk oppfølging av eiendomsskatt.

5.3.1 Veg

Dagens situasjon

Inderøy kommune forvalter et omfattende kommunalt vegnett som er vesentlig større enn gjennomsnittet for kommuner med tilsvarende innbyggertall. Vegnettet inkluderer også en rekke kommunale bruer, hvor flere er i dårlig forfatning. Kommunen har i dag en hovedplan for veg fra perioden 2013–2016, men denne er utdatert og gir ikke et godt nok grunnlag for helhetlig planlegging, prioritering eller ressursbruk.

Per i dag finnes det ingen oppdaterte tilstandsanalyser av kommunale veger, noe som gjør det krevende å dokumentere behov, planlegge vedlikehold og fatte kunnskapsbaserte beslutninger. I 2024 ble det imidlertid utarbeidet en tilstandsrapport for kommunale bruer, som avdekket et betydelig vedlikeholdsetterslep og behov for omfattende rehabiliteringstiltak.

Utfordringsbilde

Kombinasjonen av et stort vegnett, økende belastning fra klimaendringer og ekstremvær, samt begrensede ressurser til vedlikehold, gir kommunen store utfordringer – både driftsmessig og økonomisk. Fravær av oppdaterte tilstandsanalyser bidrar til svak beslutningsstøtte og økt risiko for plutselige driftsavbrudd og kostbare hasteutbedringer.

Reduksjonen i varigheten av vintervedlikehold kan føre til dårligere framkommelighet og lavere trafikksikkerhet – spesielt for skoletransport, næringsliv og beredskap.

Dersom det ikke tilføres økte driftsmidler, vil det være nødvendig å redusere mengden kommunal veg. Kommunen må ta stilling til og prioritere hvilke veger kommunen skal ta på seg kostander for å drifte og vedlikeholde. En ny hovedplan vil derfor måtte inneholde vurderinger av lengde og funksjon for dagens kommunale vegnett, inkludert prinsipper for eventuell nedklassifisering av veger.

5.3.2 Vann

Dagens situasjon

Inderøy kommune har åtte kommunale vannverk. I tillegg har Inderøy kommune driftsansvar for Mosvik vannverk, som er et privateid vannverk.

Kommunalt ledningsnett for alle de kommunale vannverkene er på ca. 257 km. Lekkasjeraten ligger mellom 30-40%.

Viktigste rørledning er overføringen fra Røflo vannbehandlingsanlegg til Straumen. Videre ut på Inderøy er det et større forgreningssystem med ulike forsyningssoner og trykksoner og en del ringforsyningsmuligheter.

Det ble i 2024 etablert en forbindelse mot Steinkjer vannverk fra Vist til Krogs. Denne vil forsyne Sandvollan området med rundt 300 m³/d, og en trykkøkingsstasjon på Krogs vil sikre tilstrekkelig trykk i forsyningen fra Steinkjer. En kan også snu vannstrømmen og forsyne mot Steinkjer ved behov.

Reservevann er vann av drikkevannskvalitet som leveres ved bruk av reservekilde, alternativ hovedkilde eller fra et annet vannverk og med distribusjon gjennom det ordinære ledningsnettet. For reservevann gjelder det et system for vannforsyning til tilnærmet normal kapasitet og kvalitet, som kan levere i mange uker og måneder dersom ordinær vannforsyning svikter.

Fra januar 2027 vil Inderøy ha tilgang på full reservevannsdekning med inntil 3.900 m³/d fra Verdal vannverk og 3-400 m³/d vann fra Steinkjer kommune. Dette er mengder som skal holde frem til rundt 2050. Det er mulig å øke reservevannskapasiteten fra Verdal i fremtiden med rundt 40 % til ca. 5.600 m³/d.

For vannverkene i Framverran er det planlagt tiltak som vil sikre reservevannforsyning ved at Vennesvatnet tas i bruk som ny hovedkilde, og brønnene på Brakstad som reservekilde. For Mosvik vannverk og Innerbygda vannverk er det ikke nåværende, eller planlagt, reservevannforsyning.

Utfordringsbilde

Arbeidet med mikrobakteriell analyse, risiko- og sårbarhetsanalyse og beredskapsplan for vannforsyningen som ble gjennomført i 2025 har gitt et godt kunnskapsgrunnlag om tilstanden og utfordringer i vannforsyningen. Dette gir grunnlag for nødvendige tiltak som vil redusere sårbarheten og bedre sikkerheten i vannforsyningen.

I avsnittene under oppsummeres momenter som er avdekt og som gir utfordringer ved vannforsyningen.

Forsyningssikkerhet

Forsyningssikkerheten i vannforsyningen har flere sårbarheter som må følges opp. Alle vannverkene mangler i dag reservevannforsyning, og situasjonen er mest kritisk for Inderøy vannverk og Mosvik vannverk på grunn av vannverkernes størrelse og betydning. For Inderøy vannverk er det planlagt en løsning fra 2027, men fram til dette er på plass er forsyningssikkerheten redusert. I tillegg er utstyr,

systemer og avtaler for levering av nødvann mangelfulle, noe som kan gjøre håndteringen av en større hendelse krevende. Brannsikringen av kritiske punkter i vannforsyningen er heller ikke tilstrekkelig, blant annet ved vannbehandlingsanlegg, høydebasseng og viktige trykkøkingsstasjoner. Behovet for å styrke arbeidet med forsyningssikkerhet aktualiseres ytterligere ved at Mattilsynet har leveringssikkerhet og alternativ vannforsyning som en av hovedprioriteringene i det nasjonale tilsynet i 2026

Sikring mot utilsiktede hendelser

Sikring mot utilsiktede hendelser er et område som har fått økt betydning de siste årene. Trenden viser en tydelig økning i det generelle trusselbildet, også rettet mot kritisk infrastruktur. Det nasjonale fokuset på sikkerhet og beredskap har derfor økt betydelig i perioden 2025–2026 som følge av den markante forverringen i det internasjonale trusselbildet. Innen vannforsyningen er det i dag ikke tilstrekkelig fysisk og elektronisk sikring mot uønskede hendelser fra tredjepersoner og ulike trusselaktører ved vannbehandlingsanlegg, høydebasseng og viktige trykkøkingsstasjoner. Dette gjelder både forebyggende tiltak og evnen til å oppdage og håndtere hendelser. Områder som farekartlegging, beredskap og øving er derfor blitt særlig viktige. Mattilsynet har, på grunn av sikkerhetssituasjonen i Europa, gjort dette til en av sine nasjonale hovedprioriteringer i 2026, noe som tydeliggjør viktigheten av å styrke sikkerheten i vannforsyningen.

Bemanning

Bemannings situasjonen innen VA-området har både styrker og utfordringer. I administrasjonen har det over tid vært stor utskifting av ansatte, noe som har skapt utfordringer knyttet til kjennskap til og kunnskapsoverføring om kommunens VA-anlegg. Dette kan påvirke kontinuiteten og det langsiktige arbeidet med planlegging og utvikling av anleggene. Samtidig har bemanningen på driftsavdelingen vært stabil over lengre tid, noe som har bidratt til å opprettholde en viktig kunnskaps- og erfaringsbase. Kompetansen som finnes i driftsavdelingen er også svært viktig for administrasjonen og for helheten i VA-forvaltningen.

Det er imidlertid utfordringer knyttet til framtidige pensjonsavganger og behovet for fornying av bemanningen i driftsavdelingen. For å sikre nødvendig erfarings- og kunnskapsoverføring er det viktig med god overlappning og lang turnover ved utskifting av personell. Driftsavdelingen er samtidig sårbar ved sykemeldinger og annet fravær, og dagens bemanning vurderes som for liten til å håndtere både fravær og behovet for tilstrekkelige ressurser til drift og vedlikehold. Som følge av dette må drift og håndtering av akutte og forefallende hendelser ofte prioriteres foran vedlikehold og forebyggende arbeid, noe som på sikt kan øke risikoen for feil og driftsforstyrrelser.

Landbruk

Innen landbruket er det utfordringer knyttet til oversikt og sikkerhet i den interne vanddistribusjonen hos abonnenter med husdyrdrift. Det er i dag mangelfull oversikt over hvordan de interne vannsystemene er etablert og sikret på gårdsbrukene. Manglende eller utilstrekkelige tilbakeslagssikringer medfører en risiko for innsug av forurenset vann fra blant annet siloer, vantrau og lignende installasjoner ved uforsiktig bruk av slanger og annet utstyr. Slike situasjoner kan oppstå dersom det skjer trykkfall eller bortfall av trykk i vannledningsnettet, noe som kan føre til at forurenset vann suges tilbake inn på det kommunale vannforsyningsnettet. Dette representerer en potensiell risiko for vannkvaliteten og understreker behovet for bedre kartlegging, kontroll og sikring av interne anlegg hos landbruksabonnenter.

Inderøy vannverk

For Inderøy vannverk er den største utfordringen knyttet til vannknapphet og begrenset kapasitet i vannbehandlingsanlegget. Tiltak som er gjennomført de siste 6–7 årene har i liten grad bidratt til å øke kapasiteten, og anlegget produserer i dag drikkevann nær maksimal kapasitet. Dette har ført til gjentakende innføring av forbruksrestriksjoner i perioder med tørre og varme somre, samtidig som

vannbehandlingen i slike perioder må kjøres over det som vurderes som ønskelig belastningsnivå. Utfordringen forventes løst fra 2027 gjennom vanntilknytning mot både Steinkjer og Verdal.

Det forventes samtidig en betydelig økning i vannforbruket som følge av etableringer på Lensmyra næringsområde, noe dagens vannverk ikke har kapasitet til å håndtere uten omfattende tiltak. I tillegg ventes en generell økning i vannforbruket fram mot 2050. Også denne utfordringen vil bli ivaretatt gjennom planlagt vanntilknytning mot Steinkjer og Verdal fra 2027.

Videre vurderes den hygieniske barrieren mot virus i vannbehandlingen som noe svak, og det bør vurderes tiltak for å styrke denne. Vannverket har også en relativt høy lekkasjeandel, samtidig som det er få vannmålere i distribusjonsnett. Dette gir begrensede muligheter til å overvåke vannstrømmer og avdekke avvik i de ulike områdene av ledningsnett.

Kvennavika vannverk:

Kvennavika vannverk har store utfordringer knyttet til råvannskvaliteten, som er både ustabil og krevende å behandle. Vannkilden har svært høyt fargetall, noe som skaper betydelige utfordringer i vannbehandlingsprosessen. Vannbehandlingsanlegget må derfor rense vannet på et nivå som generelt vurderes å være over det anlegget er dimensjonert for. Dette gir økt belastning på anlegget og større risiko for driftsforstyrrelser.

I perioder har utfordringene vært så store at vannbehandlingsanlegget har blitt satt ut av drift, noe som har gjort det nødvendig å tilkjøre vann over lengre tidsperioder. Dette har medført betydelige kostnader og viser sårbarheten i dagens vannforsyning ved Kvennavika vannverk.

Vennes, Brakstad, Framverran, Gipling og Sørvika vannverk

Vennes, Brakstad, Framverran, Gipling og Sørvika vannverk har flere fellestrekk, blant annet at de alle baserer seg på grunnvannsbrønner i fjell som vannkilde. Felles for disse vannverkene er også at de ikke har installert vannbehandling eller desinfeksjonsanlegg, noe som innebærer en sårbarhet dersom råvannskvaliteten skulle forringes. I tillegg er det mangler knyttet til klausulering og sikring av vannkildene, noe som ytterligere kan påvirke sikkerheten og beskyttelsen av drikkevannsforsyningen.

Innerbygda vannverk

Innerbygda vannverk har ikke tilstrekkelige barrierer mot alle mikroorganismegrupper, noe som innebærer en sårbarhet i sikringen av drikkevannskvaliteten. I tillegg mangler det nødvendige sikkerhetstiltak ved brønnene, noe som ytterligere svekker beskyttelsen av vannkilden og øker risikoen for forurensning.

Mosvik vannverk

Mosvik vannverk har utfordringer knyttet til hygieniske barrierer i vannbehandlingen. Det er ikke tilstrekkelige barrierer mot virus, og barrieren mot bakterier vurderes som lav. Dette skyldes i hovedsak en dårlig råvannskvalitet, som gir lav score i MBA-analysen. Det er igangsatt arbeid med utvidet dokumentasjon av råvannskvaliteten, noe som potensielt kan forbedre resultatene i barriereanalysen betydelig. Samtidig viser enkelte av prøvene fortsatt høye verdier av uønskede bakterier, noe som indikerer behov for å styrke den hygieniske barrieren i vannbehandlingen ytterligere.

I tillegg er ledningsnett i dårlig forfatning, særlig gjelder dette kummene. Mange kummer er vannfylte, og det er begrensede muligheter for avstengning, samtidig som tilgangen til eksisterende stengemuligheter er dårlig.

5.3.3 Avløp

Dagens situasjon

Avløpsanleggene i Inderøy kommune er delt inn i 15 kommunale avløpsområder. Kommunen har også 49 kommunale minirensesanlegg. I tillegg finnes en del private avløpssystemer. Det er identifisert minst 20 felles private avløpsanlegg rundt i kommunen, med alt fra 3 og til opp mot 60 enheter tilknyttet

Det ble av ekstern rådgiver i 2024, utarbeidet en miljørisikoanalyse for de kommunale avløpsanleggene i Inderøy kommune. Det vises til egen rapport. Miljørisikoanalysen er basert på Norsk Vann sin rapport "Avløpsanlegg - vurdering av risiko for ytre miljø".

Målsetningen med miljørisikoanalysen har vært å:

- Få en samlet oversikt over miljørisiko fra avløpsanleggene.
- Redusere risiko for hendelser som gir miljøforstyrrelser eller miljøskader.
- Utarbeide et godt grunnlag for utarbeidelse av kommunedelplan for avløpsområdet.
- Utarbeide et godt grunnlag for etablering av en god og øvet beredskap for ytre miljø.
- Øke de ansattes kompetanse om den risiko for ytre miljø som avløpsanleggene utgjør.

VA-driftsavdelingen har deltatt på fem arbeidsmøter der det er gjort en systematisk gjennomgang av hele avløpssystemet, med formål å få best mulig oversikt over funksjon, tilstand og utfordringer. I tillegg er det gjennomført befaringer av ulike avløpsanlegg.

Arbeidet med miljørisikoanalysen har gitt et godt kunnskapsgrunnlag om tilstanden og utfordringer i avløpshåndteringen. Dette er med på å gi et grunnlag for å avklare nødvendige tiltak.

Utfordringsbilde

Det er mange- og tildels store utfordringer knyttet til avløpshåndteringen i Inderøy kommune. Det er manglende- og gamle utgåtte utslippstillatelser for tilnærmet alle kommunale utslipp. Det er behov for å få på plass nye oppdaterte utslippstillatelser som er i henhold til gjeldende krav og regelverk.

Rekruttering av, og opprettholdelse av tilstrekkelig personell med riktig kompetanse og erfaring er utfordrende, også i nasjonal målestokk. Dette gjelder både kommunens planavdeling og driftsavdeling. Særlig på driftsavdelingen er dette kritisk viktig, da det er her den dype og viktige kunnskapen om kommunens VA-anlegg ligger.

En av de største utfordringene er avløpsituasjonen på Straumen. Hele overføringssystemet fra pumpestasjonen i Muustrøparken til rensesanlegget, og tilbake til utslippskum for rensset avløp har betydelige kapasitetsbegrensninger. Det samme gjelder utslippsledningen og tildels selve rensesanlegget.

Røra rensesanlegg er slitt, og situasjonen ved Røra rensesanlegg og avtalen med Coop Røra fabrikk er uavklar.

Nytt avløpsdirektiv som kom fra EU i 2025 og kommende nasjonal avløpsforskrift vil kreve høygradig avløpsrensing for Straumen og Røra.

Det er gjort en liten mulighetsstudie som har sett på:

- To separate renseanlegg på dagens lokasjoner
- Samle avløp fra Straumen og Røra til felles renseanlegg på Røra
- Samle avløp fra Straumen og Røra til felles renseanlegg på Straumen

Konklusjonen var ikke klar, og det er behov for å utarbeide et grundig skisseprosjekt for å avklare beste løsning for fremtidig avløpsrensing for Straumen og Røra. Men dette bør avventes til ny nasjonal avløpsforskrift er på plass, og til avklaringer med Coop Røra fabrikker er gjort.

Fremmedvann i avløpssystemet, som gir mye overløpsdrift og overbelastning på renseanlegg er en stor utfordring, særlig siden nytt avløpregelverk forventes å ha mye strengere krav til disse forholdene. Dette gjelder i hovedsak Straumen og Røra. Tiltak for å redusere fremmedvann bør prioriteres og i størst mulig grad gjøres før renseanlegg og overføringssystemer bygges. I første omgang anbefales det utført en grundig saneringsplan for å avdekke kilder og tilstand samt forslag til tiltak.

Det er utfordringer rundt avløpet i Skjelvågen som må utbedres for å unngå urensede overløp og utslipp. Tiltak er lagt inn i handlingsplanen.

Også i Kjerkesvågen må det gjøres tiltak for å kartlegge og fjerne fremmedvann fra avløpssystemet.

Mosvik har et avløpssystem med svært lite kummer, og de kummene som finnes er i stor grad kombinert med spillvann, overvann og vann i samme kummer.

5.3.4 Spredt avløp

Dagens situasjon

Spredt avløp omfatter boliger og fritidsboliger utenfor tettbygde områder. Mange av disse har gamle og lite effektive anlegg, som kan forurense lokale vannforekomster.

Utfordringsbilde

Utslipp fra spredt avløp er en miljøutfordring og kan hindre oppnåelse av målene i vannrammedirektivet. Det er utfordrende å skaffe oversikt over eksisterende utslippstillatelser og anlegg. Spesielt i Mosvik er det mangelfull dokumentasjon på private avløpsanlegg.

I tillegg til en hovedplan for vann, avløp og vannmiljø jobber kommunen med en temaplan for opprydding av spredt avløp. Temaplanen for spredt avløp i Inderøy kommune gjelder for perioden 2026 til 2033. Der formålet med planen er å gi en tilstrekkelig oversikt over hvordan arbeidet skal gjennomføres, og hvilke undersøkelser som er lagt til grunn. Ved å tydeliggjøre formål og prosess vil Inderøy kommune oppnå tilstrekkelig forståelse av arbeidet med tilsyn og oppfølging av spredt avløp i kommunen. Pålegg om utbedringer vil få økonomiske konsekvenser for alle innbyggerne i kommunen som ikke har renseanlegg som er oppgradert etter de nye rensekravene. Oppryddingen av spredt avløp skal være slutført innen 2033.

5.3.5 Klima og miljø

Dagens situasjon

Inderøy kommune har i dag en Miljøplan. Den erstattes nå med to separate temaplaner: en Klimaplan og en Naturmangfoldplan. Dette skal gi bedre oppfølging av dagens utfordringer og krav.

Den eksisterende planen er utdatert som følge av endrede rammebetingelser, skjerpede nasjonale krav og økte forventninger til lokal klima- og naturforvaltning.

Naturmangfoldplanen er under arbeid og skal vedtas i 2026. Klimaplanen skal revideres i 2027.

Utfordringsbilde

Miljøtilstanden i noen av kommunens vannresipienter er dårlig. Granaelva, Bergselva og Hågåelva har en samlet økologisk tilstand som er svært dårlig. Her er det stor påvirkning fra landbruk og spredt avløp. Byelva har også en samlet økologisk tilstand som er dårlig.

Kommunen har også andre resipienter som i stor grad er påvirket av jordbruk og/eller spredt avløp. Dette er Lorvikelva, Salbergbekken, utløpsbekk fra Skjemstadvatnet, Hamresbekken, Åsabekken, Bekk ved Rostad, Bekk ved Kvistad, Gjørvsbekken.

5.3.6 Samfunnssikkerhet og beredskap

Dagens situasjon

Inderøy kommune har et lovpålagt ansvar for å beskytte innbyggerne og sikre drift av kritiske samfunnsfunksjoner. Det er økende behov for helhetlig arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap som følge av mer ekstremvær, digitale trusler og forsyningssvikt.

Flere kommunale planer er utdaterte, og det jobbes med å oppdatere planene ute i sektorene.

Utfordringsbilde

Risikobildet er i endring og preges av komplekse og sammensatte hendelser. Inderøy kommune har ingen dedikert ressurs til beredskapsarbeid, og oppgaven ligger til stillingen som kommunalsjef. Uten en dedikert beredskapskoordinator er det fare for mangelfulle planer, dårlig krisehåndtering og lav beredskapskompetanse.

5.3.7 Landbruk

Dagens situasjon

Landbruket er en bærebjelke i Inderøys næringsliv, bosetting og kulturlandskap. Det bidrar til lokal verdiskaping, matsikkerhet og levende bygder. Likevel opplever kommunen en utvikling med færre aktive bruk og økt avstand mellom naboer, noe som svekker det sosiale og faglige fellesskapet i landbruket.

Det er behov for en oppdatert og helhetlig landbruksplan som tydelig peker ut retningen for utvikling og forvaltning. Lokale retningslinjer må praktiseres konsekvent for å sikre forutsigbarhet og trygghet for næringsutøvere.

Utfordringsbilde

For å møte utfordringene må kommunen styrke jordvernet, støtte klimatiltak (som drenering, fangvekster og biogass), og legge til rette for rekruttering og lokal verdiskaping. Nettverk, møteplasser og samarbeid med utdanning og rådgivning er viktig for å vise landbruket som en framtidsrettet og samfunnskritisk næring.

5.3.8 Eiendom

Dagens situasjon

Inderøy kommune forvalter omtrent 60 000 kvm med formålsbygg, boliger og øvrige kommunale eiendommer. Et sentralt fokus framover er å utvikle en mer strategisk og bevisst forvaltning av disse eiendommene. Arbeidet er godt i gang med energikartlegging, vedlikeholdsplaner og tilstandsanalyser av bygningsmassen. Dette gir bedre oversikt og danner grunnlag for videre prioriteringer, investeringer og mer målrettet ressursbruk.

Flerbruk og sambruk av kommunale bygg blir stadig mer aktuelt, og med dagens teknologi er det enklere å sikre trygg tilgang utenfor ordinær åpningstid. Dette krever noen investeringer for å tilrettelegge byggene for mer fleksibel bruk.

Vi begynner nå å se avkastning av satsingen på digitalisering av eiendomsforvaltningen. De digitale løsningene gir bedre oversikt over arealbruk, energiforbruk og vedlikeholdsbehov, noe som legger til rette for mer målrettede prioriteringer, mer effektiv ressursbruk og bedre beslutningsgrunnlag. Samtidig bidrar løsningene til økt kvalitet i planlegging og oppfølging av kommunens eiendommer. For å realisere gevinstene fullt ut er det fortsatt viktig med opplæring og støtte til ansatte som bruker systemene i det daglige.

Ekstremvær det siste året har gitt kommunen merkbare utfordringer, med økt slitasje på bygg og høyere kostnader. Dette har tydeliggjort behovet for klimatilpasning i driften og bedre beredskap.

Det er innført en vaktordning for vaktmestere som er tilpasset både behovet i tjenesten og antall ansatte. Dette gjør kommunen bedre rustet til å håndtere uforutsette hendelser og akutte situasjoner på en mer effektiv og forutsigbar måte. Ordningen bidrar samtidig til bedre ressursutnyttelse og redusert behov for kostbar innleie av eksterne tjenester.

Effektivisering av renholdstjenesten gjennom økt bruk av robotisering, nedbemanning og prioritering av nødvendig renhold settes i gang med halvårseffekt i 2026. Dette skal bidra til mer effektiv ressursbruk og bedre tilpasning av tjenesten til dagens behov og økonomiske rammer.

Utfordringsbilde

For å sikre en bærekraftig og effektiv eiendomsforvaltning må det politisk forankres hvilke bygg kommunen skal satse på, og hvilke som bør avvikles. En reduksjon i eiendomsmassen vil kunne frigjøre midler til nødvendig vedlikehold på de byggene som beholdes. I denne sammenheng er det også behov for en boligstrategisk plan som kan gi retning for utvikling av kommunens tomteverdier og boligbehov. Arbeidet med den boligstrategiske planen har imidlertid blitt forskjøvet som følge av at personer med ansvar for arbeidet har sluttet og gått av med pensjon.

Vi kan anslå at 80 prosent av vedlikeholdsbudsjettet i Inderøy kommune blir bruk til ikke planlagte oppgaver, mens resterende 20 prosent til planlagt vedlikehold. "Brannsløkking", kortsiktig økonomiplanlegging og ad-hoc-forvaltning gir på dårlig forvaltning og lite bærekraftig utvikling. Vedlikeholdsplaner og energikartleggingen vil være sentrale styringsverktøy for prioritering av investeringer og tiltak i bygningsmassen, samt gi et viktig grunnlag for vurdering av eventuell avhending av bygg i årene fremover. Verdibevarende vedlikehold gjennom tilstandsanalyser og en fast syklus for vedlikehold vil på sikt opprettholde verdiene i eiendomsmassen og gi et mindre vedlikeholdsetterslep. Det bør prioriteres å lages en eiendomsstrategi for bygningsmassen i Inderøy kommune.

5.4 Politikk, administrasjon, næring, kultur og tverrsektorielt

5.4.1 Service og støtte

Dagens situasjon

Generelt øker bredden og kompleksiteten i oppgavene for service og støtte. Mer tid brukes på systemadministrasjon, digitale løsninger og IKT-relaterte oppgaver, samtidig som faglige oppgaver innen arkiv, organisasjonsstøtte, politikk og innbyggerbetjening skal ivaretas.

Den økte digitaliseringen innebærer en vridning fra personlig betjening til i større grad å bygge, drifte og videreutvikle gode systemer som gjør innbyggere og ansatte i stand til å finne informasjon og løse oppgaver selv. Vi skal ha en god digital førstelinje, hvor innbyggerne blir mer selvstendige gjennom brukervennlige og selvbetjente digitale tjenester og etter hvert KI-støtte. Utviklingen krever økt digital kompetanse, god rolleforståelse og tydelige prioriteringer.

Utfordringsbilde

Robotisering, nye integrasjoner og økt digitalisering gir muligheter for effektivisering, men krever ressurser, kompetanse og tydelig styring. Det stiller også større krav til drift, vedlikehold, informasjonssikkerhet, oppbevaring av data og tilgjengeliggjøring for ettertiden.

De neste årene må kommunen bygge kompetanse for å forstå konsekvensene av digitale valg og automatisering. Gevinstene vil komme over tid, og forutsetter kontinuerlig forbedring, samarbeid og kompetansedeling på tvers av organisasjonen og med andre samarbeidspartnere.

Ny arkivlov og forskrift gir kommunene større handlingsrom, men også et tydeligere ansvar for å sikre dokumentasjon i en stadig mer digital forvaltning. Overgangen fra analoge arbeidsformer til helhetlige digitale prosesser krever at kommunen ikke bare digitaliserer papirbaserte rutiner, men utnytter mulighetene i nye systemer og arbeidsmåter.

Dette stiller høye krav til kompetanse, styring og kontroll, særlig i små kommuner med begrensede arkivressurser. Arkiv- og dokumentasjonsforvaltning må ses som et felles ansvar i hele organisasjonen, ikke som en isolert arkivoppgave. Gode innkjøpsprosesser, oppdaterte arkivplaner og helhetlig systemforståelse blir avgjørende for å sikre etterlevelse, kvalitet og langsiktig bevaring.

Innen 2027 skal kommunen deponere de siste delene av det fysiske papirarkivet, og gjennomføre digitale uttrekk av fagsystemer. Det er avsatt ressurser til arbeidet med papirdeponering, men for å sikre forsvarlig langtidslagring av data fra våre digitale arbeidsverktøy, ser vi også at det vil bli økte kostnader i årene fremover, og da særlig ved bytte av fagsystemer i tjenestene.

5.4.2 HR og digitalisering

Dagens situasjon

Vi har innført flere digitale HR- og personalsystemer for å styrke kvalitet og effektivitet i ulike arbeidsprosesser, men fortsatt gjenstår det arbeid med å ta i bruk eksisterende systemer. Systemer som er knyttet til rekruttering (onboarding), e-læring, kompetanseoversikter, kvalitetssystem (håndtering av avvik/forbedring og dokumenthåndtering). En utfordring er at flere av systemene ikke utveksler data seg imellom. Det hindrer effektiv dataflyt og medfører manuelt arbeid.

Utfordringsbilde

HR og personal må framover bidra til å bygge en organisasjon som både tar i bruk mulighetene i digitalisering, og samtidig håndterer risikoen på en trygg måte. Digitalisering kan forenkle saksbehandling, gi bedre støtte til ledere og ansatte, og frigjøre tid til mer strategisk og menneskerettet arbeid.

En slik utvikling stiller store krav til kompetanse, informasjonssikkerhet og tydelige rutiner. HR må derfor ha en aktiv rolle i opplæring, endringsledelse og utvikling av digital kompetanse i organisasjonen. Målet bør være å bruke teknologi til å styrke kvalitet, effektivitet og selvbetjening, samtidig som kommunen ivaretar personvern, tillit og behovet for personlig oppfølging der det trengs.

Bruk av KI bør vurderes i arbeidsprosesser med lav risiko knyttet til personopplysninger, for eksempel stillingsannonser, kompetanseanalyser, opplæring og regelverksstøtte. Samtidig må det bygges KI-kompetanse i HR og ledelse for å sikre gode risiko- og konsekvensvurderinger før KI tas i bruk, særlig innen HR-området hvor det behandles sensitive personopplysninger.

HR må utvikles som en strategisk partner og være en pådriver for utvikling og endring i tjenestetilbudet. Behovet for dette forsterkes av svakere økonomi, krav om flere tjenester med færre ressurser, høyere turnover, økt digitalisering og større kompleksitet i systemer. I tillegg kan kommunen påvirkes av verdensbilde og digital krigføring, noe som stiller større krav til beredskap, informasjonssikkerhet og god ledelse.

Framover må HR videreutvikle lederstøtten slik at ledere får bedre verktøy og støtte til effektiv ledelse, rekruttering og oppfølging av ansatte. HR må også bidra til en god og effektiv ansattreise fra rekruttering og oppstart til utvikling, mobilitet og avslutning.

Rekruttering blir mer utfordrende i framtida, og vi vil mangle «hender». Vi bør være på forkant med å etablere relevante KPI-er for å måle tilfredshet, jobbaksept, interne opprykk og turnover i organisasjonen, slik at tiltak kan følges opp og forbedres over tid.

For å forbedre, forenkle og fornye tjenesteproduksjonen innføres det nå et nytt ERP system som integrerer kjerneprosesser som økonomi, HR (personal og lønn), og innkjøp. Det forventes strategiske gevinster på bedre brukervennlighet, økt kvalitet på data og bedre personvern, forenkling og standardisering, bedret ledelse og styringsinformasjon, digitalisering, automatisering, bruk av KI, enklere drift og vedlikehold. Det er viktig å legge til rette for målrettet kompetanseutvikling og veiledning i bruken av systemene for å optimalisere bruk av nye system.

5.4.3 Næringsutvikling

Dagens situasjon

Inderøy har et mangfoldig og relativt robust næringsliv, med høy næringsvariasjon og en privat sysselsettingsandel på linje med eller over sammenlignbare kommuner. Næringsstrukturen er bredt sammensatt, med særlig styrke innen matindustri, bygg- og anleggsvirksomhet og enkelte nisjeindustrier, noe som bidrar til å spre risiko og øke økonomisk robusthet.

Som vist i figuren under har sysselsettingen hatt en langsiktig, svakt positiv utvikling, med god tilknytning til arbeidsmarkedet i yrkesaktive aldersgrupper. Demografisk står Inderøy overfor en aldrende befolkning og svekket rekruttering til arbeidsfør alder. Samlet har vi en god sysselsettingsgrad i befolkningen, som indikerer at Inderøy har et arbeidsmarked som i stor grad fungerer. Det er ingen svakheter sammenlignet med fylket, men i aldersgruppen 20-24 år ligger Inderøy faktisk noe høyere enn Trøndelag. Dette kobles mot god lokal arbeidsmarkedsintegrasjon for unge voksne.

Sysseleatte i alle næringer i Inderøy, 2008-2025

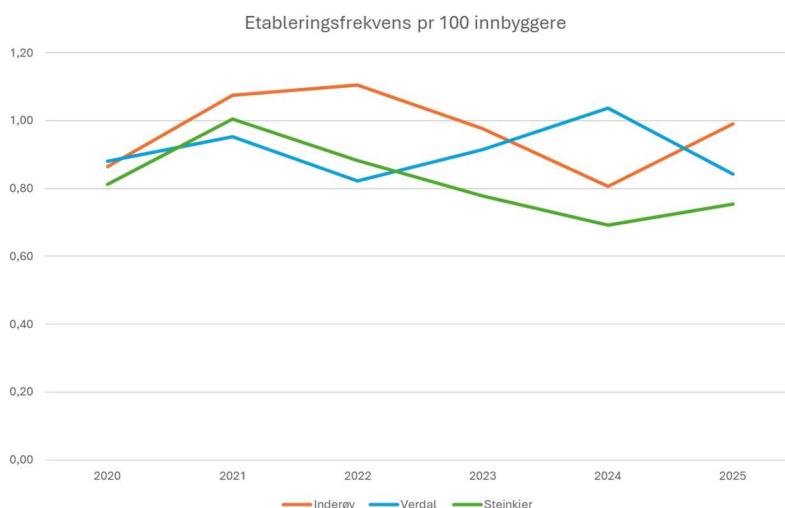

Samtidig preges kommunen av høy utpendling, særlig til Verdal og Steinkjer, noe som bekrefter Inderøys rolle som en attraktiv bostedskommune i en større bo- og arbeidsmarkedsregion.

Inntektsnivået blant husholdningene er relativt solid i regional sammenheng, selv om andelen lavinntektshusholdninger ligger rundt fylkessnittet.

Inderøys næringsliv domineres av mange små og mellomstore bedrifter, med enkelte større aktører som bidrar vesentlig til verdiskaping og sysselsetting.

Utviklingsevnen er preget av jevn etableringsaktivitet, særlig innen tjeneste- og personrettede næringer. Samtidig er bruken av forsknings- og innovasjonsrettede virkemidler lav, noe som reflekterer næringsstrukturens begrensede FoU-orientering.

Nivå for etableringsfrekvens for Inderøy er på linje med, og enkelte år høyere enn nabokommunene .

Demografisk står Inderøy overfor en aldrende befolkning og svekket rekruttering til arbeidsfør alder, hvor inn- og utvandring er den viktigste driveren for befolkningsutviklingen. Utviklingen de siste årene peker mot økt gjennomstrømming og behov for tiltak som styrker langsiktig bosetting, kompetansetilgang og lokal arbeidsplassvekst.

Utviklingen av Røra næringspark har hatt god fremdrift i 2025. Fase to, del 1, av utbyggingen er ferdigstilt, noe som gir økt kapasitet og nye muligheter for etablering og vekst. Samtidig opplever man et krevende marked. Næringsparken representerer et viktig strategisk utviklingsområde for kommunen, og videre arbeid vil ha som mål å sikre nye etableringer og styrke det lokale næringsgrunnlaget

Utfordringsbilde

Kommunens strategiske næringsplan utløp i 2025, og arbeidet med en ny plan er nå startet opp. I forbindelse med utarbeidelsen vil det gjennomføres undersøkelser og kartlegginger for å få et bedre grunnlag for prioriteringer og tiltak i årene framover. Det vil særlig være fokus på utfordringer knyttet til tilgang på arbeidskraft og kompetanse, samarbeid mellom kommune og næringsliv, samt hvordan kommunen kan legge til rette for videre næringsutvikling og økt attraktivitet.

Reiselivet med Den Gyldne Omvei (DGO) er satsinger som også må få en plass i kommunens satsing på framtidig næringsutvikling siden besøksnæring også er et satsningsområde for Trøndelag Fylkeskommune. I tillegg har begge reiselivssatsingen bidratt til profilering av Inderøy på en særdeles god måte. Dette må ivaretas og videreutvikles.

Inderøy kommune har fortsatt mange registrerte foretak innenfor landbruk og må hensynta både strategisk og i vårt planarbeid at våre arealer skal ivareta en framtidig matproduksjon.

5.4.4 Kultur

Dagens situasjon

Kulturområdet har vært et viktig satsingsområde for Inderøy, og kulturlivet er preget av allsidighet, samarbeid, kreativitet og nytenkning. Det er et bredt og engasjert amatørmiljø i kommunen, og vi har i tillegg et betydelig antall profesjonelle aktører bosatt – som er aktive lokalt, regionalt og nasjonalt.

Kulturbegrepet favner vidt, og det betyr at man må tenke bredt ved prioritering av ressurser. Kulturaktivitet spiller en viktig rolle for folkehelse og forebyggende arbeid for hele befolkninga. Det er samtidig en viktig faktor i omdømmet som attraktiv kommune, både for besøksnæringa, bosetting og næringsutvikling. Kulturlivet og frivilligheten har også en aktualisert plass i kommunenes beredskap, demokratibyggning og motstandskraft.

I Kulturloven, som ble endra i mai 2025, ble kravet til armlengds avstand (§2a) og krav om skriftlig oversikt over status og utviklingsbehov i kulturfeltet skjerpet. Kommunen skal, i lag med fylkeskommunen og staten, sørge for forutsigbare utviklingskår, profesjonalitet og kvalitet i kulturtilbudet, og bistå med informasjon, økonomisk støtte og andre virkemidler/tiltak for å legge til rette for deltakelse i kulturaktiviteter (§4).

Utfordringsbilde

Kulturområdet og kulturlivet har, som alle andre, merket krav om innsparing de siste årene. Det er utfordrende å finne eksterne innsparingstiltak som monner mer enn de koster, da kommunen stort sett er bidragsyter til aktivitet og kunstproduksjon som i hovedsak finansieres av andre. Kommunens egne tjenester har også utstrakt samarbeid med andre tjenesteområder, nabokommuner og fylkeskommunen, bl.a. gjennom samhandling i AKSET. Den reduserte kapasiteten til kulturledelse i kommunen gjør det krevende å følge opp bredden i oppdraget, både overfor ansatte, samarbeidspartnere og lokalsamfunnet.

Det er viktig at kommunen er bevisst betydningen av å være en stabil og uttalt samarbeidspartner, selv om det økonomiske bidraget kanskje ikke er veldig stort. Å være omtalt i en kommunal plan er f.eks. av stor betydning for å kunne få annen støtte. Inderøysamfunnet har fått til mye gjennom «Best i lag!» og samskaping mellom kommune, frivillighet og næringsliv oppgjennom årene, også før «kommune 3.0» var et begrep. I en økonomisk krevende tid, kan slike samarbeid være sårbare for økonomiske strakstiltak og omprioriteringer. Gode tilbud som er bygd opp over mange år kan fort rakne når noen av partene faller fra, uten at man helt kan se hvilke konsekvenser det får. I slike tider er det ekstra viktig med langsiktige målsettinger og prioriteringer, og holde fast ved mulighetsrommet i å finne bedre løsninger i lag.

Inderøy kommunes kulturplan 2013-2025 var resultat av en god og brei prosess, og har stått seg godt gjennom hele perioden. Det blir viktig å gjøre et grundig arbeid også for neste periode, basert på kulturlovens krav.

5.4.5 Frivilligheten

Dagens situasjon

Inderøy kommune vedtok i 2022 Plan for frivillighet i Inderøy 2022-25. Hovedtemaene i planen er retningsgivende for en fireårsperiode, mens handlingsplan og årshjul evalueres og revideres årlig. Den første handlingsplanen for 2023 prioriterte samskapingsprosesser for å gi innhold til de overordna temaene: Barn og unge, samspill og rammer. Resultatene av slike prosesser har lagt grunnlaget for de årlige revideringene av handlingsplanen, og det har vært et poeng at planen

skal være levende. Plan for frivillighet skal revideres i 2026, basert på innspill og erfaringer den første fireårsperioden.

Frivillighetsplanen eies og drives i samarbeid med de to frivilligsentralene i kommunen – Frivillig Inderøy og Mosvik frivilligsentral. En del av samarbeidet er administrering og opplæring i bruk av digital aktivitetskalender Friskus.

Utfordringsbilde

Også frivilligheten merker trangere økonomisk rammer, både ved at varer og tjenester er blitt dyrere og at kommunen har redusert sin ramme for tilskudd. Kommunen kompenserer noe, spesielt til aktivitet for barn og unge, men det vil være et økt behov for å søke andre finansieringskilder framover.

Nye tildelingsregler for statlig tilskudd til frivilligsentralene utfordrer frivilligsentralene i Inderøy, bl.a. på behov for større andel lokal finansiering. I 2024 og 2025 har man klart å få til et tettere samarbeid, og jobber i 2026 videre med å få til en økonomisk bærekraftig samarbeidsmodell.

En vesentlig problemstilling for 2026 og framover vil bl.a. være hvordan man skal sikre stabilitet for samskapte folkehelseiltak, som blant annet nærmiljøverten på Inderøyheimen og MOAS bidrar til.

5.4.6 Barn og unge

Dagens situasjon

Etter at oppvekstreformen hadde trådt i kraft i 2022, ble første utgave av Plan for forebygging vedtatt i mars 2023. I februar i 2026 vedtok Inderøy kommune sin reviderte plan for forebygging av omsorgssvikt og adferdsutfordringer. Dette er et styringsverktøy for kommunens forebyggende arbeid og må sees i sammenheng med andre planer og satsningsområder i kommunen.

Som en del av det systematiske folkehelsearbeidet, har Inderøy kommune deltatt i Program for folkehelsearbeid Trøndelag siden 2020. I evaluering av Ung i lag-prosjektet (2021-23) konkluderes det med at samskapende arbeidsmetode og samhandling på ulike nivå bør videreføres. Involvering og eierskap hos ungdom trekkes fram som en særlig suksessfaktor. Samarbeidet med frivilligheten har også vært helt sentral for å lykkes med tiltakene i prosjektet.

Som et læringspunkt ble det pekt på større involvering av foresatte. I det pågående prosjektet Ung i lag 2 (2024-26), *“Ung og aktiv – i lag”*, involveres derfor foresatte og ansatte på skolene i større grad. I og med at målgruppen denne gang er barn/unge mellom 10 og 13 år, er det naturlig at man utvikler nye samarbeidsformer – og nye arenaer for samarbeid. Felles elevrådsmøter har vært en drivende faktor i prosjektet så langt.

I tillegg til Trøndelagsmodellen for folkehelsearbeid, legger vi ABC for god psykisk helse til grunn, med mål om å fremme mulighetene for at alle skal bevare god psykisk helse gjennom å være aktive, pleie vennskap og relasjoner til andre mennesker og ved å engasjere seg i aktiviteter – som oppleves meningsfulle.

Utfordringsbilde

Det er mange tjenester involvert i det forebyggende arbeidet, og den største risikoen i det forebyggende arbeidet vil være uklar rolle- og oppgavefordeling. Tydelige ansvarsområder, rollefordeling og mandat er en derfor kritisk faktor for å lykkes.

Det er en kjent utfordring å sikre implementering og framdrift etter endte utviklingsprosjekt. Høsten 2024 fikk vi Sintef sin rapport fra Ung i lag (2021-23), som konkluderer med følgende anbefalinger for å ivareta, styre og videreføre det gode arbeidet:

1. Variasjon og spredning av fritidstilbudet
2. Videreføre, styrke og spre entreprenørskapstenkningen og grunnholdningen unge som ressurs

3. Lage en differensiert strategi for kontinuitet i medvirkningsarbeidet fra ulike grupper av barn og unge

I løpet av fire år med ungdomssatsing, lyktes det med å skape og nye møteplasser og prøve ut transportløsninger, i samarbeid med frivillige organisasjoner. Den mest kritiske utfordringen framover er å sikre langsiktige lokaler for ungdomsklubbtildbudene, før de faller bort igjen. Det er behov for en mer konkret strategi for å fortsette felles stø kurs – og det haster, da det er ustabile økonomiske tider.

For å forebygge at barn og unge faller utenfor fritidsaktiviteter på grunn av økonomi, har vi ved hjelp av tilskudd fra Bufdir etablert en ordning med fritidskonto. Hvert barn kan få dekt inntil 1500 kroner av deltakeravgift per semester gjennom Friskus. Fritidskonto er et lavterskeltilbud, og tildeling gjøres gjennom helsestasjonen. Den viktigste utfordringen i 2026 er å gjøre ordningen kjent for dem som trenger den. Samt søke videre finansiering.

5.4.7 Grendeutvikling

Dagens situasjon

Inderøy kommune vedtok allerede i juni 2019 å gi en ramme for tildeling av midler til alle som ønsket å bidra til stedsutvikling for å skape attraktivitet og bolyst i hele kommunen. Dette har mange innbyggere, frivillighet og næringsliv bidratt med i de snart fem årene som snart har gått. Totalt har det vært bevilget kr. 5 183 819,- til bolystformål.

Kommunestyret fattet et vedtak 13.12.2024 hvor de ønsket grendeutvikling med vekt på å skape bolyst, attraktivitet og næringsutvikling på Sandvollan, Røra og Mosvik. Her ble det bevilget en totalsum stor kr. 900 000,- for 2025 og henholdsvis 1.5 MNOK for årene 2026, 2027 og 2028.

Utfordringsbilde

Skape et lokalt initiativ i de tre grendene Sandvollan, Røra og Mosvik for å fremme tiltak som kan styrke bolysten, bidra til en økt attraktivitet samt foreslå tiltak for økt næringsaktivitet.

Inderøy kommune har siden vedtak i kommunestyret 13.12.2024 aktivt jobbet med grendeutvikling for nettopp å utfordre lokalbefolkningen, lokalt næringsliv og frivilligheten hos lag og foreninger. Pr. mai 2025 er det gjennomført fellesmøter arrangert lokalt i alle tre grender og arbeidet pågår fortsatt. Inderøy kommune har forventning til at forslag sendes kommunen for en bred saksbehandling før det presenteres sak for politisk behandling høsten 2025. Med årlige bevilgninger over 4 år, skulle det være muligheter både for kortsiktige resultater og mer langsiktige utviklingsprosjekter.

Utfordringene er å ivareta et helhetsbilde for Inderøy, slik at satsingene ikke blir de samme i alle de tre grendene, men at de til sammen løfter hele kommunen. Det vil være en gevinst at grendene utvikles slik at flere innbyggere tar hele kommunen i bruk – uansett hvilken grend de bor i.